

TBMM BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU (BİAK) RAPORUNDA YER ALAN ÖNERİLER

Ocak 2013

İşbu kitapçık, Bilgi Toplumu Olma Yolunda Bilişim Sektöründeki Gelişmeler ile İnternet Kullanımının Başta Çocuklar, Gençler ve Aile Yapısı Üzerinde Olmak Üzere Sosyal Etkilerinin Araştırılması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu tarafından hazırlanan Rapor'dan derlenmiştir.

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

Başkanlığını yürüttüğüm Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonumuzun çok değerli üyeleri ve uzmanları ile özverili bir çalışma sürecinin sonunda hazırladığımız Raporumuzun;

- *Bilişim teknolojileri kullanımının tüm sosyo-iktisadi alanlara yaygınlaştırılması,*
- *Ülkemizin bilişim okur-yazarlığı seviyesinin azamiye çıkarılması,*
- *Bilişim temelli üretim, araştırma ve inovasyon faaliyetlerinin artması,*
- *Ülkemizin sürdürülebilir kalkınması ve toplumsal refah artışı*

için önemli bir vesile olmasını temenni ederim.

Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonu Başkanı

Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR

Adana Milletvekili

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

İÇİNDEKİLER

Yönetici Özeti.....	1
A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri	41
B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler	45
C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler	83
D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler	93
E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler	97
F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler	105
G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler	113
H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler	119
I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler	123
J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler	139
K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler	152
L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler	165
M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler	175
N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler	185
O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler	207

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

YÖNETİCİ ÖZETİ

Binlerce yıllık tarihsel akışın sadece son yüzyılına sığan teknolojik gelişmelerle Sanayi Çağı'nı geride bırakarak Bilgi Çağı'na giren dünya; bireysel, toplumsal ve yönetsel her alanda bilgi ve iletişim teknolojilerinden istifade eder duruma gelmiştir.

Geçmişte insanların yaşam biçimini değiştiren, refah düzeyini artıran bir buluşun tüm dünyada yaygın hâle gelmesi onlarca, hatta yüzlerce yıl sürebilirken, günümüzde herhangi bir gelişmenin küresel ölçekte hayata geçme süresi birkaç yıla kadar inmiştir. Bu ivmenin yapısal unsuru bilgi, teknoloji ve iletişimin birlikteliğinden doğan “bilişim”dir.

İnsanlık tarihinin bilgi birikimi, teknolojik imkânlarla yoğrularak bilişim evreninde insanlığın hizmetine sunulur hâle gelmiştir. Bu dinamik dünya, iş yapış şeklimizden eğitime, sağlıktan, tarıma, kamu hizmetlerinin sunumundan devlet yönetimine kadar hayatımızın her alanında bizi farklı boyutlara taşımaktadır.

İlave olarak, geliştirildiği ilk yıllarda, bilgisayarlar arasında bir köprü oluşturan ve bu bağlamda adı belirlenen "internet", 90'lardaki yoğun bilgi paylaşımı ile birlikte "veri/bilgi ağı", 2000'li yıllarda ise sosyal ağlar, multimedya paylaşım platformları gibi insanlar arasında iletişim ve paylaşımı artıran gelişmelerle "insanların ağı" ve günümüzde ise bilgisayarlar dışında farklı birçok cihazın da bu ağa dâhil olmasıyla "her şeyin (tüm nesnelerin) ağı" haline gelmiştir.

Bütün bu gelişmelerin bireysel, toplumsal, psikolojik, sıhhi, yönetsel ve ekonomik perspektiflerinin incelenmesi ve bahse konu boyutların karar vericilerin gündemine alınması için Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altındaki tüm partilerin verdiği önergeler çerçevesinde 21 Şubat 2012 tarihinde *Bilgi Toplumu Olma Yolunda Bilişim Sektöründeki Gelişmeler ile İnternet Kullanımının Başta Çocuklar, Gençler ve Aile Yapısı Üzerinde Olmak Üzere Sosyal*

Etkilerinin Araştırılması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu kurulmuştur.

Kamuoyunda "Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonu (BİAK)" olarak tanınan Komisyon, üç aylık yoğun çalışma sürecinde, bilişim dünyası ve etkilediği alanlarda uzman birçok paydaşı, düzenlediği toplantı, çalıştay, kompozisyon yarışması ve yemekli toplantı organizasyonları ile dinleme fırsatı bulmuştur. Ayrıca bu vesileyle Komisyon, sürecin belli boyutları hakkında fikir sahibi olan kişilerin konunun farklı boyutlarını da düşünmesine ve nihayetinde büyük resmin, süreçteki tüm aktörler tarafından daha net görülmesine katkı sağlamıştır.

Resmi çalışma sürecinin tamamlanması müteakip, Prof. Dr. Necdet Ünüvar başkanlığında, tüm Komisyon Üyeleri ve Komisyon Uzmanları tarafından gerçekleştirilen titiz ve özverili çalışmalar neticesinde işbu rapor (BİAK Raporu) üretilmiştir.

BİAK Raporunu, bugüne kadar bu alanda yapılmış çalışmalardan farklı kılan hususlar;

- Türkiye’de ilk defa bilişimin iktisadi, sosyal, eğitim, sağlık ve güvenlik eksenlerinde etraflı bir şekilde ele alınması,

- Hemen hemen bütün paydaşlarla görüşülmüş ve bunların taleplerinin/ değerlendirmelerinin dikkate alınmış olması,
- Bu alanda dünyadaki gelişmelerin, eğilimlerin, bilişim sayesinde gelişmiş ülkelerin vizyonlarının ve geleceğe ilişkin projeksiyonların incelenmiş olması,
- Diğer araştırma komisyonların aksine; yapılan çalışmaların geçmişin analizine dayanarak geleceğe ışık tutma amacı taşıması; siyasi irade, ulusal düzeyde politika belirleyiciler, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör, eğitimciler, araştırmacılar ve toplumun tüm kesimlerine hitap eden bir çalışma olması,
- Neticede, BİAK Raporunun farkı; bilişim teknolojilerinin her boyutunu sistematik yaklaşımla ele alan, bilişime ilişkin fırsatları ve tehditleri derinlemesine analiz eden, ülkemizin kalkınmasına doğrudan katkı sağlayacak somut reform ve proje önerileri geliştiren bin sayfanın üzerinde bir Rapor hazırlanmış olması

Şeklinde özetlenebilir.

İşbu Rapor, ortaya konulan araştırma sonuçları, paydaş değerlendirmeleri ve Komisyon Üyelerinin önerileri çerçevesinde,

5 kısım altında 27 bölümden oluşmaktadır. Bu başlıklar altında yer alan tüm öneriler, Rapor'un "Öneriler" başlıklı son kısmında 15 alt başlıkta özetlenmiştir. (Şekil A)

1 BİLİŞİM SEKTÖRÜ VE EKONOMİK BOYUTU

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa'da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler

2 İNTERNET KULLANIMININ BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTU

- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler

3 BİLGİ GÜVENLİĞİ VE BİLİŞİM SUÇLARI

- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler

4 BİLGİ TOPLUMU VE E-DÖNÜŞÜM

- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler

5 İNTERNET MEDYASI

- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

Şekil A. Raporda Yer Verilen Öneri Grupları

Raporda yer alan her bir kısım aşağıda kısaca özetlenmiştir:

KISIM 1: BİLİŞİM SEKTÖRÜ VE EKONOMİK BOYUTU

Bu Kısımda, öncelikle bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) ile sürdürülebilir ekonomik büyüme arasındaki ilişki, ulusal ve uluslararası araştırma raporları ve akademik çalışmalar çerçevesinde ortaya konulmuştur.

Sürdürülebilir kalkınmada özel sektörün en önemli itici güç olduğu, sürdürülebilir kalkınma sürecinin başarısının; beşeri sermaye oluşumu, iyi yönetim, doğal kaynakların etkili ve verimli kullanımı ve çevrenin korunmasına bağlı olduğunun vurgulandığı bu Kısımda, BİT ile uluslararası düzeyde belirlenen gelişmişlik göstergeleri arasında yadsınamaz bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur. Bu itibarla; kişi başına gelir, insani gelişmişlik düzeyi, küresel rekabet gücü, iş yapma kolaylığı, yolsuzluk algısı, Ar-Ge ve inovasyon gücü, fikri mülkiyet başvuruları, ileri teknoloji üretimi, beşeri sermaye birikimi, işgücüne katılım, sağlık harcamaları, beyin göçü, eğitim ve yükseköğretim profili gibi göstergelerin BİT ile ilişkisi ve bu göstergelerde Türkiye'nin durumu irdelenmiştir.

Yapılan akademik çalışmalar, bilişim teknolojilerinin;

- Getirisi ve diğer sektörlere katkısı bakımından en önemli yatırım alanlarından biri olması,
- Ülkelerin ar-ge ve inovasyon kapasitesini artırması,
- Mal, hizmet ve finans piyasalarında verimliliği ve üretkenliği artırması,
- Tüm ekonomik faaliyetlerde kullanılmasıyla ulusal ve uluslararası rekabet avantajı sağlaması,
- Eğitim, sağlık gibi kritik hizmetlerin en etkili ve verimli biçimde üretilebilmesi için vazgeçilmez bir unsur olması

gibi sebeplerle sürdürülebilir kalkınma için hayati öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Bir başka anlatımla, gelişmiş ülkelerde bilişimin ekonomik büyüme üzerinde çok önemli katkısı olduğu görülmüştür. Örneğin, bilişimin ABD’de milli gelire katkısı %10, AB ülkelerinde ise ortalama %6’lar düzeyindedir. Güney Kore, Tayvan, Japonya, Singapur gibi “Büyüme Mucizesi” olarak adlandırılan ülkelerin pek çoğunun bu unvanı BİT’i stratejik öncelik olarak belirlemeleri sayesinde elde ettikleri anlaşılmaktadır.

BİT'in milli gelire katkısı uluslararası kıyaslamalar yoluyla incelenmiş ve ülkemizde bu katkının gelişmiş ülkelerin çok gerisinde olduğu anlaşılmıştır. Bu durumun aynı zamanda ülkemiz açısından büyük bir potansiyele işaret ettiği değerlendirilmektedir. Ancak, bahse konu potansiyelin harekete geçirilmesi için sistematik yapısal dönüşüme ihtiyaç bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, ülke ekonomilerinde sistematik yapısal değişim, belirli stratejilere dayalı olarak üretken faaliyetlerin artması ve üretken olunan sektörlerde uzmanlaşma sağlanması ile mümkün olmaktadır. Bu çerçevede, ülkemizde BİT sektörüne yapılan yatırımların ve bu alanda belirlenecek doğru ulusal politikaların hayata geçirilmesi ile üretkenlik, verimlilik, ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet gücü, bireysel ve toplumsal yaşam standartları ve sosyal refah düzeyi artacaktır.

İlave olarak, işbu Kısımda sektöre uygulanan vergi ve mali yükümlülükler, e-ticaret, internet trafik değişim noktaları, gömülü sistemler, BİT sektöründeki yeni trend ve teknolojiler, yakınsama ile sektörün istifade edebileceği devlet destekleri kapsamlı şekilde ele alınmıştır. Sektörün sağlıklı gelişimi, Türkiye'nin uluslararası arenada rekabet edebilir girişimlere sahip olabilmesi, bu alanda istihdam potansiyelini kullanabilmesi, orta ve uzun vadede yatırımı

teşvik edebileceği alanların belirlenebilmesi amacıyla mevcut durum analizi çerçevesinde hayata geçirilmesi adına büyük önem arz eden öneriler sunulmuştur.

Ayrıca, devlet desteği mekanizmalarının ulusal strateji ve politikalara azami ölçüde hizmet edebilmesi ve bu kapsamda kamu kaynaklarının en etkili ve verimli biçimde kullanılabilmesi için; destek mekanizmalarının tasarımı ve uygulanmasında genel kabul görmüş standartlara uygun olarak fayda-maliyet, fizibilite ve etki analizi gibi çalışmaların zorunlu hale getirilmesi önerilmektedir.

İlave olarak, ülkemizin bütünleşik bir ulusal fikri ve sınai mülkiyet stratejisinin oluşturulması ve bahse konu stratejide, ulusal bilgi ve iletişim sektöründe Ar-Ge, inovasyon, buluş ve ulusal/uluslararası rekabet avantajı sağlayan projeleri destekleyecek politikalara yer verilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, Raporda ülkemizde bilgi ve iletişim sektöründe buluş yapma ve Ar-Ge kapasitesinin artırılmasına yönelik önerilere yer verilmiştir.

e-Dönüşüm sürecinde arzu edilen hedeflere ulaşılabilmesi için kamu kurumları arasında hem teknik hem de organizasyonel

boyutta birlikte çalışabilirlik bilinci ve altyapısı ile etkin koordinasyonun sağlanması gerektiği saptanmıştır. Bu itibarla; ulusal birlikte çalışabilirlik çerçevesini oluşturmak, bu çerçeveye uygun olarak kamu kurumlarını denetlemek, derecelendirmek ve yaptırım mekanizması oluşturmak amacıyla **“Birlikte Çalışabilirlik ve Kurumsal Standartlar Enstitüsü”** kurulması (veya bu yapının ifa edeceği görevleri yerine getirecek bir alt birim oluşturulması) önerilmiştir. Anılan Enstitünün fonksiyonları, ilgili bölümde detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

İlave olarak, akademik dünya, iş dünyası ve kamunun işbirliği ile akademik çalışmaların bir buluş basamağı olarak kullanılması ve yerli patent sayısını artırmaya yönelik projeler üretilmesini sağlayacak bir mekanizma önerilmiştir.

Son olarak, *gelişmiş ekonomiler için sürdürülebilir kalkınmaya katkısı en fazla olan sektör BİT sektörü olduğu için, söz konusu sektöre ülkemizde yeterli önem ve önceliğin verilebilmesi; BİT konusunda ülkemizin uzun vadeli bütünlük ulusal stratejilerinin ve politikalarının oluşturulması, bu alanda küresel gelişmelerin tamamını izlemek için bütünsel bir yaklaşımla tasarlanmış ulusal bir mekanizma oluşturulması; bu alandaki potansiyelin ve fırsatların ülkemiz politikalarına uygun olarak*

değerlendirilebilmesi, BİT sektörünün ve BİT’i yoğun olarak kullanan sektörlerin bürokraside tek bir muhatabı olması için kurumsal yapılanma önerisinde bulunulmuş, anılan öneri 3 farklı seçenekle ortaya konulmuştur.

Birinci Kısımda yer alan önerilere ilişkin liste aşağıdaki Tablo’da sunulmuştur. (Tablo A).

**Tablo A. Bilişim Sektörü ve Ekonomik Boyutuna İlişkin
(KISIM-1) Öneri Listesi**

A. BİLGİYE ERİŞİM VE İNTERNETİN ANAYASA’DA DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN ÖNERİ
ÖNERİ [1]: Anayasa’da bilgiye erişimin ve internetin temel hak olarak tanımlanması
B. BİLİŞİM SEKTÖRÜNE İLİŞKİN ORTAK ÖNERİLER
ÖNERİ [2]: Bilişimin ulusal stratejik öncelik alanları arasında belirlenmesi
ÖNERİ [3], [4], [5], [6]: Kurumsal Yapılanma önerisi
ÖNERİ [7]: TBMM’de Daimi Bilişim Komisyonu kurulması
ÖNERİ [8]: Bilişim ihtisas mahkemeleri kurulması, bilişim uzmanı hâkim ve savcılar yetiştirilmesi
ÖNERİ [9]: Yükseköğretim müfredatında bilişim hukukuna yer verilmesi
ÖNERİ [10]: Bilişime ilişkin mevzuat düzenlemelerinde dağınıklığın ve belirsizliklerin giderilmesi
ÖNERİ [11]: Birlikte Çalışabilirlik ve Kurumsal Standartlar Enstitüsünün kurulması
ÖNERİ [12]: e-Ticaretin gelişimine ortam oluşturulması
ÖNERİ [13]: Türkiye’nin veri merkezi işletmeciliğinde cazibe merkezi haline getirilmesi
ÖNERİ [14]: İnternette yerli içeriğin ve yurt içinde barındırmanın teşvik

edilmesi

ÖNERİ [15]: Bulut bilişim ve barındırma hizmetlerinin gelişimi için gerekli ortamın oluşturulmasına yönelik ulusal politika belirlenmesi

ÖNERİ [16]: Hizmet sağlayıcılarının teşvik edilmesi ve kamu ihale mevzuatının bulut bilişimle sunulan hizmetlerin alınmasına uygun hale getirilmesi

ÖNERİ [17]: Sürdürülebilir internet için alternatif haberleşme altyapı yatırımlarının yapılması

ÖNERİ [18]: İletişim altyapı hizmetlerinde bürokrasinin ve mali güçlüklerin azaltılması

ÖNERİ [19]: Ülkemizde İnternet Trafik Değişim Noktaları oluşturulması ve İstanbul'un Peering Merkezi haline getirilmesi

ÖNERİ [20]: Müşterek altyapı yatırımları ve kullanımının teşvik edilmesi

ÖNERİ [21]: Bilişim teknolojisi ürünleri ile gömülü sistemlerin üretiminin teşvik edilmesi

ÖNERİ [22]: Donanım ithalatında asgari kalite standartlarının belirlenmesi

ÖNERİ [23]: İnternete ilişkin sistemlerin ulusal ve uluslararası düzeyde tam rekabete uygun hale getirilmesine yönelik ulusal strateji geliştirilmesi

ÖNERİ [24]: Küresel fırsatların değerlendirilmesi amacıyla IPv6'ya ivedilikle geçilmesi

ÖNERİ [25]: İnternet Geliştirme Kurulunun daha etkili ve etkin çalışmasının sağlanması

ÖNERİ [26]: İnternete ve bilgiye erişimin kolaylaştırılması

ÖNERİ [27]: Bilişim yatırımlarının optimize edilmesi

ÖNERİ [28]: Yerli yazılımın ve internette Türkçe içeriğin nicelik ve niteliğinin artırılmasının teşvik edilmesi

ÖNERİ [29], [30]: Toplum genelinde bilişim okuryazarlığının azamiye çıkarılması

ÖNERİ [31]: Bilinçli, güvenli ve etkin internet kullanımı için ebeveynlerin sistematik biçimde eğitilmesi

ÖNERİ [32]: Çok seslilik için Web 2.0 uygulamalarının teşvik edilmesi

ÖNERİ [33]: Kamu internet erişim merkezleri, bilgi evleri ve teknoloji köylerinin yaygınlaştırılması

ÖNERİ [34]: Bilişim temelli Ar-Ge faaliyetlerinin teşvik edilmesi

C. KAMUDA BİLİŞİM YÖNETİŞİMİN GÜÇLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN ÖNERİLER

ÖNERİ [35]: Kamu idarelerinde bilişim yönetim mekanizmalarının kurulması

ÖNERİ [36]: Kamuda bilişim projelerinin proje yönetim ilkelerine uygun hale getirilmesinin zorunlu kılınması

ÖNERİ [37]: Kurumsal bilgi yönetimi için Strateji Geliştirme Birimlerinin hizmet birimleri ile bilişim birimleri arasında etkin koordinasyon sağlaması

ÖNERİ [38]: Her idarede tek bir merkezi bilişim birimi olması ve bunun doğrudan üst yöneticiye bağlı olması

ÖNERİ [39]: Bilişimde ulusal standartların oluşturulması ve kamuda bahse konu standartların uygulanmasının zorunlu hale getirilmesi

ÖNERİ [40]: Kamuda bilişim projelerinde sertifikalı bilişim personeli istihdamının zorunlu kılınması ve uygun ücret rejimi belirlenmesi

ÖNERİ [41]: Kamu personel alımında bilişim okuryazarlığının temel şartlar arasında sayılması

ÖNERİ [42]: Kamu bilgi ve tecrübe paylaşım ağı oluşturulması

ÖNERİ [43]: Kamu personelinin bilişim okuryazarlığının asgari standartlarının belirlenmesi ve buna uygunluğun sağlanması

ÖNERİ [44]: Kamu bilişim sistemlerinin iç ve dış denetim fonksiyonlarının güçlendirilmesi

ÖNERİ [45]: Kamu bilişim personelinin bilgi ve tecrübesinin diğer kurumlarca paylaşılmasına yönelik mekanizma oluşturulması

D. KAMU ALIMLARINA İLİŞKİN ÖNERİLER

ÖNERİ [46]: Kamu ihale mevzuatında bilişime özel düzenleme yapılması

ÖNERİ [47]: Bilişim Akreditasyon Enstitüsü kurulması

ÖNERİ [48]: Kamu ihale mevzuatında bilişime yönelik iyileştirme yapılması

E. İŞGÜCÜ PİYASASINA İLİŞKİN ÖNERİLER

ÖNERİ [49]: Bilişim sektörü yatırımlarının teşvik edilmesi ve serbest piyasa koşullarının oluşturulması

ÖNERİ [50]: Bilişim Meslek Birliğinin kurulması ve bu birlik tarafından

ulusal meslek standartlarının oluşturulması

ÖNERİ [51]: Bilişim sektörünün gelişimi için kamu kurumları, yükseköğrenim kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör işbirliklerinin teşvik edilmesi

ÖNERİ [52]: Nitelikli bilişim işgücü yetiştirilmesine yönelik mekanizmalar geliştirilmesi

ÖNERİ [53]: Kamuda bilişim uzmanları veri tabanı oluşturulması

ÖNERİ [54]: Alternatif çalışma yöntemleri geliştirilmesi ve performansa dayalı ücret rejimi geliştirilmesi

ÖNERİ [55], [56]: Bilişim fırsatları çerçevesinde ulusal istihdam politikası geliştirilmesi

F. VERGİ VE DİĞER MALİ YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN ÖNERİLER

ÖNERİ [57]: Benzer hizmetleri sunan işletmeciler için benzer mali yükümlülükler tanımlanması

ÖNERİ [58]: Özel iletişim vergisinde farklı vergi oranlarının eşitlenmesi ve ilk tesis özel iletişim vergisinin kaldırılması

ÖNERİ [59]: Özel iletişim vergisinin tedricen kaldırılması

ÖNERİ [60]: İnternet hizmetlerinde mali yükümlülük çeşitliliğinin azaltılması

ÖNERİ [61]: Haberleşme vergisinin kaldırılması ya da sektördeki tüm işletmelere uygulanması

ÖNERİ [62]: Bilişim sektörüne özel mali yükümlülüklerin haberleşme hizmetleriyle sınırlı tutulması

ÖNERİ [63]: Know-how üretiminin teşvik edilmesi

ÖNERİ [64]: Uluslararası bilişim firmalarının Türkiye'deki faaliyetleri için vergilendirilmesi

KISIM 2: İNTERNET KULLANIMININ BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTU

Bu Kısımda, bilişim teknolojileri ve münhasıran internet kullanımının sosyal ve toplumsal etkileri; eğitim ve sağlık üzerindeki etkileri ile internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır.

TÜİK tarafından gerçekleştirilen Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Anketi üzerinden bilişim teknolojileri kullanımının farklı parametrelere bağlı olarak (coğrafi bölge, yaş grubu, meslek grubu, kullanım amacı, sosyo-ekonomik durum, vb.) ülkemizdeki kullanım istatistikleri paylaşılmış, son dönemde hayatın her alanında bilişim teknolojilerine erişim imkânının ve ayrılan vaktin artmasından hareketle, bahse konu dönüşüm sürecinin, sunduğu imkânlara paralel olarak bazı riskler ve tehditler barındırdığı ortaya konulmuştur.

Konunun çok boyutlu olması, meseleye ilgili bütün disiplinlerin birikimi ve bakış açılarından yararlanılarak kapsamlı ve güvenilir verilerle yaklaşılmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Dolayısıyla, başta ülkenin yükseköğrenim kurumları olmak üzere bütün ilgili kurum ve kuruluşları, değişim sürecine göre kendilerini

yeniden yapılandırıp -süreci toplum için yeni sorunlar üreten değil, aksine yeni imkânlar oluşturan bir yapıya kavuşturmak için- koordineli bir çaba içine girmeleri kritik öneme sahiptir.

Sosyalleşme, psikolojik tatmin ve sosyal kontrol gibi fonksiyonları olan aile içinde bilişim araçları, bilinçli kullanımla aile bireylerinin bilgi edinme ve iletişim ihtiyaçlarının karşılanması gibi olumlu sonuçlar doğururken, diğer taraftan aşırı kullanımla birlikte hem aile bireylerini hem de aile içi ilişkileri olumsuz yönde etkileyen bir faktöre de dönüşebilmektedir. Aile içi ilişkilerin sağlıklı olması ise, sorunların daha az ortaya çıkmasını sağlamanın yanında ailenin sorun çözme kabiliyetini de artırmaktadır. Çünkü aile içi sağlıklı ilişkiler, aile bireylerinin birbirlerine ayırdıkları kaliteli zamanla yakından ilişkili olup, bilişim teknolojileri kullanımı (internete ve diğer bilişim teknolojilerine ayrılan vakit) bu konuda önemli bir etkidir. Bu bağlamda, aşırı internet kullanımının bazı boşanma vakaları üzerinde önemli bir etken olma potansiyeli bulunmaktadır.

Aile içinde bilişim teknolojilerinden -özellikle de internetten- en fazla çocuklar ve ergenler etkilenmektedir. Zira onların; merak ve deneme isteği, yansız olamama ve doğru karar

verme becerisinin eksikliği, ânı yaşama istekleri, risk alma ve otoriteye karşı çıkma gibi eğilimleri mevcuttur. Çocuklar internete girdiklerinde çoğunlukla tanımadıkları kişilere güvenmekte, kişisel bilgilerini paylaşmakta ve bunun sonucunda akran istismarı, cinsel istismar ve çocuk pornografisi gibi üç önemli riskle karşılaşmaktadırlar.

İlave olarak, internette erişkinin kendini çocuk gibi tanıtıp çocukla arkadaşlık kurması (grooming), çocukların kendilerini erişkin gibi tanıtımları, çocukların farklı yöntemler kullanılarak istismar edilmesi (pedofili) ve siber zorbalık gibi risklerin yanı sıra; aşırı internet kullanan çocuklarda yeme bozukluğu, uyku bozukluğu, kas-iskelet sistemi hastalıkları, fiziksel etkinlikte kısıtlanma gibi bedensel birtakım sorunlar görülebilmekte; dikkat eksikliği, depresyon, anksiyete, sosyal fobi, otistik davranışlar gibi birtakım psikolojik ve nörolojik problemlerle de karşılaşılabilirler.

Bilişim teknolojilerinin önemli bir kullanım alanı olan bilgisayar oyunlarının, çocuklar ve gençler üzerinde; sakinleştirici, kontrol edici, gergin anlarda bile soğukkanlı kalmayı sağlayıcı etkiler ile düzenleyicilik, tasarlayıcılık, güzeli bulma, rekabet

duygusu ve iç motivasyonu arttırma, özgüven ve diğer bilgi sistemleri kullanımını iyi olarak algılama gibi etkileri olduğu belirtilmektedir. Ölçülü ve paylaşımcı bilgisayar oyunları çocukların ve gençlerin kişisel gelişimine ve problem çözme metotları ile çocuğun eğlenerek eğitilmesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, bilgisayar oyunlarının zekâyı ve yabancı dil öğrenme yeteneğini geliştirici etkileri de söz konusudur. Ancak, bilgisayar oyunları için zaman ayırmakta dengenin korunamaması, kişiyi bu oyunlara karşı bağımlılık derecesine götürebilmektedir. Bilgisayar oyunları, özellikle şiddet oyunları, öğrenme çağındaki genç beyinleri kolaylıkla dejenere edebilmekte ve zamanla bilgisayar oyunları tutkuya dönüşebilmektedir.

Bilgisayar oyunları içerisinde en tehlikeli olarak kabul edilenleri, filmlerde olduğu gibi insanın aklına, şehvet ve öfke duygusuna hitap eden, içerisinde yoğun olarak çözülmeyi bekleyen problemlerin bulunduğu, müstehcenlik ve şiddetin işlendiği oyunlardır. Bu oyunlarda, “ırkçılık”, “savaş kültürü oluşturma” ve “din çatışmaları” gibi gizli propaganda unsurları da sıkça yer almaktadır. Bu oyunlar çocukları bağımlı hale getirmektedir. Saatlerce bu tip oyunları oynayan çocuklar ve yetişkinlerin, zihinsel, ruhsal ve bedensel fonksiyonları da alt-üst

olup stres, saldırganlık, sürekli endişe, korku ve gerginlik hali (anksiyete), içe kapanıklık ve anti sosyal davranışlar sergiledikleri gözlemlenmektedir. Bilgisayar oyunlarının, insanın tabiatında bulunan gerçeklik sınırlarını bozmak, yanlış model oluşturmak, şiddet ve saldırganlığı özendirmek, iletişim ve algı bozuklukları ile kişilik bozukluklarına sebep olmak gibi sakıncalı yönleri de bulunmaktadır.

Zamanının büyük kısmını şiddet içerikli oyunlarla geçiren çocuklar, öncelikle aileleriyle iletişim problemi yaşamaktadırlar. Zamanla okul müfredatına uyum sağlayamayan bu çocuklar, öğretmen ve arkadaşlarıyla ilişkilerinde de sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar.

İnternette karşılaşılan diğer bir sorun, çoğunluğu yurt dışı kaynaklı olan sanal kumar ve bahis siteleridir. Türkiye’de yurt dışı kaynaklı sanal kumar ve bahis sitelerini kullananların sayısının oldukça fazla olduğu, Goldman Sachs tarafından yayımlanan rapora göre İsveç’teki bir sanal kumar şirketinin kârının yüzde 26’sını ülkemizden elde ettiği bilgisi ile desteklenmektedir. Dolayısıyla Rapor’da, bu alanda alınacak tedbirlerin önemine vurgu yapılmıştır.

İşbu Kısımda diğer bir konu başlığı, bilişimin eğitim üzerindeki etkileridir. Bu Kısımda, Türkiye’deki eğitim sisteminin genel hatları, eğitimde bilişim teknolojilerinden istifade edilmesine dair yürütülen projeler, bilişim okur-yazarlığının başta eğitimciler, aileler ve öğrenciler olmak üzere toplumun tüm kesimleri için gerçekleştirilen programlar ve milli eğitim sisteminin e-dönüşüm süreci gibi konularda bilgi sunularak mevcut durum özetlenmeye çalışılmıştır.

OECD tarafından gerçekleştirilen Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) araştırmalarına bağlı olarak ülkemizin eğitim sisteminin uluslararası arenade konumu ortaya konulmuş; eğitim sisteminin kalitesi ve çıktılarının doğrudan ulusal gelire katkısı olmasa da sürdürülebilir ekonomik büyümenin sağlanmasının, eğitim sisteminin yüksek performans göstermesine bağlı olduğu vurgulanmıştır.

Bu bağlamda, milli eğitim sistemimizde aşamalı olarak hayata geçirilen FATİH Projesi’nin (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) bilişim araçlarıyla eğitimin kalitesini arttırmak, toplumun bilişim okur-yazarlığı seviyesini yükseltmek, eğitim materyalleri hazırlamada alternatif yöntemler

kullanabilmek, eğitimcilerin hizmet içi eğitimlerini elektronik ortama taşıyabilmek, bilinçli ve güvenli bilişim kullanımı sağlamak gibi potansiyel birçok fırsat barındırdığı; ancak bahse konu fırsatların toplumsal kazanıma dönüştürülebilmesi için süreç tasarısının ve yönetiminin çok dikkatli yapılması gerektiği ve bu kapsamda ilgili tüm disiplinlerin ve paydaşların işbirliği içerisinde hareket etmesinin hayati öneme sahip olduğu değerlendirilmektedir.

Rapor'da, Selçuklu ve Osmanlı eğitim mimarisinin yaşam boyu öğrenme felsefesi üzerine bina edildiği ve AB'de birçok ülkede bu felsefe üzerine başarılı uygulamalar yapıldığı belirtilerek ekonomik ve sosyal her alanda kalkınmanın temeli olan eğitim sisteminin kalitesini, iyi uygulama örnekleri seviyesine çıkaracak önerilere yer verilmiştir.

Bu Kısım'da, bilişim teknolojisi ürünlerinin ve internet kullanımının sağlık etkileri, fiziksel bir etmen olarak (elektromanyetik alan) oluşturduğu sorunlar ve psikososyal bir etmen olarak internet bağımlılığı (tanı, kriterler, patolojik internet kullanımı, klinik özellikler, tedavi vs.), birey, aile ve toplumun yaşam biçimi üzerine etkileri gibi sorunlar üzerinden irdelenmiştir.

Örneğin, elektronik cihazların oluşturduğu (mobil telefonlar gibi) elektromanyetik alanın insan sağlığı üzerine etkileri, çeşitli deneysel sonuçlar ve araştırma sonuçları ile desteklenmiş, bu alandaki standartlar ve Türkiye’deki durum özetlenmiştir.

Aşırı ve uygunsuz bir biçimde mobil telefon, bilgisayar oyunları ve internet kullanımının, çocukların ve gençlerin biyopsikososyal sağlıklarını olumsuz etkilediğine dair birçok bilimsel çalışma bulunmaktadır. Burada yanıtlanması gereken soru “çocuk veya genç hangi gereksinimini karşılamak için bu teknolojiye, yaşamlarını etkileyecek boyutlarda ihtiyaç duymaktadır?” Bu sorunun en önemli yanıtlarından birisinin, “sevgi, ilgi ve doyum gereksinimini karşılamak” şeklinde olabileceği değerlendirilmektedir.

Bilişim teknolojisi ürünleri iletişimi arttırarak, kişisel güvenliği, özellikle gençler, yaşlılar, yalnız yaşayanlar ve sağlık sorunu olanlar için daha iyi hale getirmiştir. BİT ürünleri, teşhis ve tedavi amacıyla tıp alanında geniş kullanım alanı/olanağı sağlamıştır. Acil durum hizmetlerini hızlandırmıştır. Çalışma yaşamında verimliliği artırmıştır. Bilgiye erişmede, bilgi

paylaşımında kolaylık sağlamıştır. Hastaların, hastalıkları ve tedavileri konusunda geniş bilgi içeriğine, hızlı, ucuz ve engelsiz şekilde ulaşmasına imkân tanımıştır. Sağlık eğitimi olanaklarını arttırmış, internetin sağlık için temel bilgi kaynağı haline gelmesi ile birlikte topluma yönelik eğitim projelerinin daha kolay uygulanabilir hale gelmiştir. Sağlık sektörü çalışanlarının sürekli mesleki gelişim eğitimi ve uzaktan eğitim olanaklarını artırmış; halk sağlığı bilgi sistemi ile yöneticilere hızlı ve doğru karar verme olanağı sağlanmış ve araştırma imkânları geliştirilmiştir.

Diğer taraftan bilişim teknolojileri ürünlerinin ve internetin getirdiği riskler ise; iyonlaştırıcı olmayan radyasyona ve elektromanyetik alana bağlı sorunlar, bireylerin ekran başında uzun süre kalmaları, daha az hareket etmelerine ve daha sedanter yaşamalarına bağlı sorunlar (obezite, metabolik sendrom gibi), çocuk ve gençlerin istenmeyen yayınlara, zararlı içeriklere maruziyeti, şiddet ve pornografi, postür, pozisyon sorunları ve tekrarlayıcı kas iskelet sistemi hastalıkları, görme ile ilgili sorunlar, internet bağımlılığı gibi yeni hastalıklar, bilgi kirliliği, yanıltıcı ve yanlış bilgilerin yaygınlaşması olarak özetlenebilir.

Çocuk ve gençlerin bilinçli, güvenli ve etkin internet kullanımı konusunda dikkat edilmesi gereken noktalar, yaş gruplarına göre, ailelere ve çocuklara yönelik olarak listelenmiştir.

Türkiye genelini kapsayacak çeşitli eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları sayesinde, bölgesel farklılıkların en aza indirilmesi ve internetin güvenli kullanımının yurdun geneline yayılması sağlanabilecektir. Bu itibarla, internetin etkin, bilinçli ve doğru kullanımı konusunda ilgili tüm kurum ve kuruluşların koordineli çalışması önerilmektedir.

Bu Kısım'da sunulan tüm öneriler aşağıda özetlenmiştir. (Tablo B)

Tablo B. İnternet Kullanımının Bireysel ve Toplumsal Boyutuna İlişkin (KISIM-2) Öneri Listesi

G. DİJİTAL OYUN SEKTÖRÜNE İLİŞKİN ÖNERİLER
ÖNERİ [65]: Yerli ve Türkçe içerikli oyun üretiminin teşvik edilmesi ve dijital oyunlar için derecelendirme mekanizması tesis edilmesi
ÖNERİ [66]: Mevzuata uygun olmayan çevrimiçi kumar ve bahisle etkin mücadele edilmesi
ÖNERİ [67]: Dijital oyun programlama ve oyun tasarımına ilişkin eğitim imkânlarının artırılması
ÖNERİ [68]: Oyun tabanlı eğitim yöntemlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması
H. İNTERNET TOPLU KULLANIM SAĞLAYICILARA (İNTERNET KAFELERE) İLİŞKİN ÖNERİ
ÖNERİ [69]: İnternet kafelerin kalitesinin yükseltilmesi ve bunlardan sosyal-eğitsel merkezler olarak istifade edilmesi

I. İNTERNET KULLANIMININ TOPLUMSAL BOYUTUNA İLİŞKİN ÖNERİLER

- ÖNERİ [70]: İnternetin güvenli, bilinçli ve etkin kullanımı için araştırmaların teşvik edilmesi ve farkındalık çalışmalarının artırılması
- ÖNERİ [71]: İnternette sosyal ve psikolojik mağduriyetlerle karşılaşanların korunması ve rehabilitasyonu için gerekli tedbirlerin alınması
- ÖNERİ [72]: İnternet yoluyla işlenen suçlardan korunma ve kişilik haklarının ihlali konularında toplumsal farkındalığın artırılması
- ÖNERİ [73]: İnternetin riskleri kadar fırsatları konularında da toplumsal bilinçlendirme çalışmaları yapılması
- ÖNERİ [74]: İnternetin bilinçli kullanım düzeyine ilişkin akademik araştırmaların teşvik edilmesi
- ÖNERİ [75]: İnternet kullanıcılarına yönelik ulusal yardım ve destek hattının oluşturulması
- ÖNERİ [76]: İnternet yoluyla işlenen suçlara ilişkin caydırıcılığı artıracak tedbirler ve yaptırımların kurgulanması
- ÖNERİ [77]: Site yerine içerik engelleme ve cevap hakkı mekanizmalarının tesis edilmesi
- ÖNERİ [78]: Güvenli internet paketi uygulamasının geliştirilmesi
- ÖNERİ [79]: İnternetin güvenli, bilinçli ve etkin kullanımı için tüm paydaşların işbirliği içinde çalışmalar yürütülmesi
- ÖNERİ [80]: İnternet içeriklerinde akıllı işaretleme mekanizmasının tesis edilmesi ve kullanımın özendirilmesi
- ÖNERİ [81]: İnternetin güvenli, bilinçli ve etkin kullanımına için geleneksel ve yeni medyadan yararlanılması
- ÖNERİ [82]: Bilişimin fırsat ve risklerine medyada yeteri kadar yer verilmesinin sağlanması
- ÖNERİ [83]: Çevrimiçi kaynak araştırma yöntemleri hakkında kamuoyunun bilinçlendirilmesi
- ÖNERİ [84]: Çevrimiçi pozitif içeriği artırmaya yönelik tedbirler alınması, kamu kurumlarının çocuklara özel sitelerinin yayımlanması, içerik üretiminde çocukların düşünülmesi

J. BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMININ EĞİTİM BOYUTUNA İLİŞKİN ÖNERİLER

- ÖNERİ [85]: Eğitim sistemimizin sorgulayan, esnek ve sitemli düşünebilen bireyler yetiştirme hedefine sahip olması
- ÖNERİ [86]: Bilişim ve eğitim temelli TRT kanalı kurulması ve bu alanda TV içeriklerinin zenginleştirilmesi
- ÖNERİ [87]: Öğrencilerde fikri mülkiyet hakkına ilişkin farkındalığın artırılması ve bunun için öğrencilere ücretsiz patent başvuru imkânı sunulması
- ÖNERİ [88]: e-Okul sisteminde bilişim ve internet konularında içerik sunulması ve anılan sistemin bilinçlendirme amacıyla da kullanılması
- ÖNERİ [89]: Öğrencilere bilgisayar destekli eğitim programları ve materyalleri üretilmesi
- ÖNERİ [90]: Öğrencilerin sosyal hayatına ilişkin imkânların artırılması
- ÖNERİ [91]: Bilişim temelli pozitif içerik üretiminin teşvik edilmesi
- ÖNERİ [92]: Okullarda bilişim ve internet toplulukları kurulması
- ÖNERİ [93]: Bilgisayar destekli eğitim imkânlarının artırılması (uzaktan eğitim, telekonferans, açık ders vs.)
- ÖNERİ [94]: Akademik kesim performans kriterlerinin üretim odaklı hale getirilmesi
- ÖNERİ [95]: Ar-Ge ve inovasyon için bilgi havuzu oluşturulması

K. BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ ÜRÜNLERİ VE İNTERNET KULLANIMININ SAĞLIK BOYUTUNA İLİŞKİN ÖNERİLER

- ÖNERİ [96]: İnternet bağımlılığı ve sorunlu internet kullanımına ilişkin toplumsal bilinçlendirme çalışmaları yürütülmesi
- ÖNERİ [97]: Uzun süreli bilgisayar kullanımından kaynaklı ergonomik sorunlar hakkında bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmesi
- ÖNERİ [98]: Mesleki kas/iskelet sistemi hastalıklarına ilişkin farkındalığın artırılması ve erken tanı ve tedavi için gerekli tedbirlerin alınması
- ÖNERİ [99]: Teknolojik cihazların sağlıklı kullanımı için gerekli tedbirlerin alınması
- ÖNERİ [100]: Hücresel baz istasyonlarının mevzuata uygun olarak kurulması ve bu alanda etkin denetim yapılması
- ÖNERİ [101]: Mobil elektronik haberleşme cihazlarının SAR değerine ilişkin etkin takip mekanizması geliştirilmesi
- ÖNERİ [102]: BİT ürünlerinin sağlığa uygunluğuna dair kullanım kılavuzu hazırlanmasının ve ambalaj üzerinde bilgilendirme yapılmasının zorunlu

hale getirilmesi

ÖNERİ [103]: Tüm paydaşların işbirliği ile BİT ürünlerinin sağlık etkileri üzerinde araştırmalar yapılması ve doğru bilgi paylaşım kanallarının oluşturulması

ÖNERİ [104]: Tele-tıp, e-sağlık ve sağlık bilgi sistemlerinde entegre sistem tasarımı yapılması

ÖNERİ [105]: BİT ürünlerinin ve kullanımının zekâya etkileri üzerine akademik çalışmalar yapılması

KISIM 3: BİLGİ GÜVENLİĞİ VE BİLİŞİM SUÇLARI

Bilgisayarların birbirine bağlanması ile ortaya çıkan ve merkezi bir yöneticinin olmadığı internet üzerinden veya işleyişi kolaylaştırmak, üretimi hızlandırmak ve bilgiye erişim imkânını artırmak amacıyla kurulan bütün ağ sistemleri üzerinden izin verilmeyen erişimlerin sağlanması bilgi güvenliğine yönelik en temel tehdittir. Bu tehdide "Siber Tehdit"; bu doğrultuda gerçekleştirilen her türlü eyleme "Siber Saldırı"; ekonomik, politik, askeri veya psikolojik amaçlar için, hedef seçilen ülkeye, kurum veya kuruluşa, bilgi ve iletişim sistemleri üzerinden gerçekleştirilen organize saldırıların tamamına "Siber Savaş" (Cyber Warfare) denilmektedir.

Dünyada ve Türkiye genelinde son yıllarda karşılaşılan siber saldırıların bilgi sızması, işleyişin bozulması, itibar kaybı gibi

büyük riskler taşıması nedeniyle devletler, kurum ve kuruluşlar siber güvenlik alanında ciddi eylem planları hazırlamaktadırlar.

Güvenilir firmalardan çalınmış kök sertifikalar ile sürücülerini imzalamayarak kendisini gizleyen ve en önemli hedef olarak sanayi ve enerji tesislerindeki fiziksel süreçleri gizlice değiştirmeye çalışan Stuxnet adlı karmaşık solucan, İran'ın nükleer tesislerine sızmış ve ciddi hasarlar vermiştir.

Bu örnekteki birçok farklı karmaşık siber casusluk tehdidi, siber savaşın mevcudiyetini ve boyutunu göstermek açısından önemlidir.

Servis dışı bırakma ve içerik değiştirme saldırıları da geçtiğimiz yıllarda sıklıkla gözlemlenen saldırılardır. Örneğin Anonymous ve Redhack saldırı grupları, ülkemizde Emniyet Genel Müdürlüğü, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı gibi kamu kurumlarına servis dışı bırakma ve içerik değiştirme saldırıları düzenlemiş ve bunların bir kısmında başarılı olmuşlardır.

Finlandiya, İtalya, İngiltere, Almanya, Güney Kore, Estonya ve Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerin siber tehditlere karşı

geliştirdikleri savunma mekanizmaları ile politika ve stratejilerinin özetlendiği bu Kısımda, ulusal politikalara uygun olarak, eşgüdüm içerisinde çalışan ve ciddi kamu kaynakları ayrılan kurumsal yapılar hakkında bilgi verilmiştir.

Faklı ülke uygulamalarından sonra, Türkiye’de siber güvenlik için kurulmuş yapılar ve çalışmalar özetlenerek, ülkemiz için ulusal çapta bilgi güvenliğinden sorumlu olacak bir kurumsal yapılanma önerisinde bulunulmuştur.

Öneri kapsamında sırasıyla;

- Ulusal Siber Güvenlik Koordinasyon Kurulu’nun kurulması (20.10.2012 tarihinde henüz kurulmuştur),
- Siber güvenlik konusunda yasal düzenlemenin yapılması,
- Kritik Altyapılarda Bilgi Güvenliği Yönetimi Programı
- Kamu Bilgi Güvenliği Programı
- Ulusal İnternet Sürekliliği Programı
- Yazılım Güvenliği Programı
- Kötücül Yazılımla Mücadele Programı
- Kamu Güvenliği Ağı
- Siber Güvenlik Enstitüsü
- Siber Güvenlik Uzmanı Destekleme Programı
- Üniversitelerde siber güvenlik eğitimi
- Siber güvenlik personelinin eğitimi

- Bilgisayar kullanıcılarının eğitimi
- Ar-Ge faaliyetlerinin teşvik edilmesi
- Test yapan firmaların sertifikasyonu
- Açık kaynak kodlu ürünler
- Ulusal Siber Güvenlik Forumu
- Milli ürünlerin teşvik edilmesi

önerilerek Ulusal Bilgi Güvenliği Politikası ve Stratejisi’nde yer alması gereken adımlar listelenmiştir. Ayrıca, kurulması önerilen Bilgi Güvenliği Kurumu/Kurulu, Siber Ordu ve Ulusal Bilgisayar Olaylarına Müdahale Organizasyonu için mevzuat önerisinde bulunulmuş, ulusal siber güvenlik mevzuatı ve kişisel verilerin korunması gibi hususlarda da önerilerde bulunulmuştur.

Bu Kısımda ele alınan diğer bir konu başlığı bilişim suçlarıdır. Bilişim suçları en genel anlamda, “bilgileri otomatik işleme tabi tutan veya verilerin nakline yarayan bir sistemde, gayri kanuni, gayri ahlaki veya yetki dışı gerçekleştirilen her türlü davranış” olarak tanımlanmaktadır.

Bilişim suçlarında, uluslararası hukuk uygulamaları ve uluslararası sözleşmeler kapsamlı bir şekilde ele alınmış, bilişim suçlarına ilişkin mer’i mevzuat ve anılan suçlara ilişkin güncel istatistiki bilgiler sunulmuştur.

Bilişim suçlarıyla ulusal düzeyde etkin mücadele kapasitesinin geliştirilmesi için kolluk kuvvetlerinin uluslararası standartlara uygun olarak yapılandırılmasından ulusal siber güvenlik ve bilgi güvenliği stratejilerinin oluşturulmasına kadar bir dizi tedbir önerisinde bulunulmuştur. (Tablo C)

Tablo C. Bilgi Güvenliği ve Bilişim Suçlarına İlişkin (KISIM-3) Öneri Listesi

L. BİLİŞİM SUÇLARIYLA MÜCADELEYE İLİŞKİN ÖNERİLER
ÖNERİ [106]: Kolluk kuvvetlerinin bilişim suçlarıyla etkin mücadele kapasitelerinin artırılması ve uluslararası standartlara uygun yapılandırılması
ÖNERİ [107]: Bilişim suçlarıyla etkin mücadele için kurumlar arası sistem entegrasyonlarının ve birlikte çalışabilirliğin teşvik edilmesi
ÖNERİ [108]: Ulusal sınırları aşan bilişim suçları için uluslararası anlaşmaların artırılması ve ulusal güvenlik standartlarının oluşturulması
ÖNERİ [109]: Bilişim suçları konusunda vatandaşın ve kamu personelinin bilinçlendirilmesi
ÖNERİ [110]: Suç soruşturması yapan tüm birimlerin dijital deliller hakkında eğitilmesi
ÖNERİ [111]: Kolluk kuvvetleri ile işbirliği içinde yükseköğretimde adli bilişim eğitimi verilmesi
ÖNERİ [112]: Dijital deliller konusunda bilirkişilik standartlarının belirlenmesi ve eğitimlerinin verilmesi
ÖNERİ [113]: Ulusal “siber istihbarat” altyapısının oluşturulması
ÖNERİ [114]: Ulusal siber güvenlik ve bilgi güvenliği stratejilerinin oluşturulması
M. BİLGİ GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN ÖNERİLER
ÖNERİ [115]: Ulusal siber güvenlik stratejisinin oluşturulması ve çalışmaların stratejiye uygunluğunun Siber Güvenlik Kurulunca denetlenmesi
ÖNERİ [116]: Ulusal siber güvenlik altyapısının güçlendirilmesine ilişkin

tedbirler alınması

ÖNERİ [117]: Ulusal siber güvenlik kabiliyetinin geliştirilmesine yönelik tedbirler alınması

ÖNERİ [118]: Siber güvenlikle ilgili tüm paydaşlarla işbirliği içinde çalışmalar yapılması

ÖNERİ [119]: Ulusal siber güvenlik uygulama sonuçlarının takibine ilişkin mekanizma kurulması

KISIM 4: BİLGİ TOPLUMU VE E-DÖNÜŞÜM

Bu Kısımda, öncelikle kamuda bilişim yatırımları hakkında detaylı bilgi sunulmuş ve kamu bilişim yatırımlarının başarılı olmasının, kamu hizmet süreçlerinin sağlıklı tasarlanması, otomasyonu ve entegre bilgi sistemlerinin kullanılmasıyla mümkün olduğu vurgulanmıştır. Ancak, ülkemizde bilişim yatırımlarıyla hedeflenen başarının uygulamada çoğunlukla gerçekleştirilemediği tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Türkiye’de mevcut kamu mali yönetimi ve kontrol sistemi detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu alandaki mevcut bilgi sistemleri (e-bütçe, KBS ve SGB.net) yerine Türk kamu mali yönetim ve kontrol sisteminde;

- Bütün süreçleri kapsayacak,
- Risklerin en iyi biçimde yönetilmesini sağlayacak,

- Temel süreçlerde tam otomasyon sağlanmak suretiyle iş yükünü ve işlem maliyetlerini asgariye indirecek, bürokrasi ve kırtasiyeciliği ortadan kaldıracak,
 - SGK, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Kamu İhale Kurumu, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve ilgili diğer idarelerin bilgi sistemleriyle entegrasyonu sağlayacak,
 - Sadece Merkezi Yönetim kapsamındaki kuruluşları değil, mahalli idareleri ve döner sermaye işletmelerini de kapsayacak,
 - Karar destek sistemleriyle güçlendirilecek
- bütünleşik bir bilgi sistemi kurulması önerilmiştir.

Ayrıca, kamu kurumlarının bilişim sistemlerine yönelik iç denetim ve yüksek denetim (Sayıştay denetimi) standartlarının belirlenmesi, bilişim yatırım kararlarının önceden belirlenmiş bilişim stratejilerine uygun olarak kurumsal amaç ve hedeflere paralel alınması, kaynakların etkili ve verimli kullanılmasını sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi, bilişim yatırımları için fayda-maliyet, fizibilite, etki analizi gibi çalışmaların genel kabul

görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi gibi önemli önerilerde bulunulmuştur.

Ülkemizin bilgi toplumu stratejisi ve e-dönüşüm sürecinde gerçekleştirilen çalışmaların özetlendiği ve dünyada e-devlet uygulama modellerinin ele alındığı bu Kısımda, kamu sektörü için Çerçeve Bilişim Yönetişimi Stratejisinin hazırlanması önerilmektedir.

Son olarak, gelişmiş ülkelerin bilgi toplumu faaliyetleri ve özellikle elektronik kamu hizmetleri sunumunun geliştirilmesine ilişkin programlarını ve girişimlerini yakından izlemek; iyi uygulama modellerini ilgili makamlara raporlamak, kamuda bilişim projelerinin kayıt altına alınıp takip edileceği ve yeniden kullanılabilir projelerin idarelerle paylaşılacağı ortak bir proje yönetim alt yapısı oluşturmak, kamu idarelerine mahsus özel bulut alt yapısı oluşturularak kurumların ilave yatırım yapmadan aynı işlevi sağlayan (personel, mali yönetim, belge yönetimi, bilgi edinme taleplerine ilişkin bilgi sistemleri) hazır birçok uygulama ve veri tabanını kullanmasını sağlamak, bilişim ihtiyaçlarının analizi, fizibilite etüdü, fayda-maliyet analizi, etki analizi, bilişim projelerinin tasarımı ve yönetimi, sözleşme yönetimi gibi

konularda kamu kurumlarına ve özel sektöre danışmanlık hizmetleri sunmak, kurumlara e-devlet projeleri için tahsis edilen kaynakların zamanında, etkin ve verimli bir biçimde kullanılıp kullanılmadığı ile ilgili bir takip mekanizması oluşturmak amacıyla e-Dönüşüm Kurumu kurulması önerilmektedir.

Bu kısımda sunulan tüm öneriler Tablo D’de özetlenmiştir.

Tablo D. Bilgi Toplumu ve e-Dönüşüme İlişkin (KISIM-4) Öneri Listesi

N. BİLGİ TOPLUMU, E-DEVLET VE KAMUDA BİLİŞİM YATIRIMLARINA İLİŞKİN ÖNERİLER

- ÖNERİ [120]: Bilgi toplumu faaliyetlerinin merkezi koordinasyonun sağlanması ve idarelerin bu anlamda derecelendirilmesi
- ÖNERİ [121]: Yeni hazırlanan ulusal strateji belgelerinde bilişimle kalkınma ve siber güvenlik hedeflerinin esas alınması
- ÖNERİ [122]: Bilgi toplumu stratejisinin ve eylem planının etkin performans takibinin ve raporlamasının yapılması
- ÖNERİ [123]: Ulusal kritik bilgi ve iletişim sistem altyapılarının güvenliğine ilişkin standartların oluşturulması ve uygulanması
- ÖNERİ [124]: E-Devlet projelerinde idarelerin e-dönüşüm olgunluk seviyelerinin dikkate alınması
- ÖNERİ [125]: Kamuda kurumsal yönetişimin uygulanması
- ÖNERİ [126]: Kamuda bilişim yatırımlarının sağlıklı analizlerle yapılması ve yerindelik denetimi yapılması
- ÖNERİ [127]: Kişisel verilerin korunması ve kurumlar arası veri paylaşım standartlarının etkin bir şekilde uygulanması
- ÖNERİ [128]: Veri depolama ve iletiminde standartların oluşturulması ve uygulanması
- ÖNERİ [129]: Bilgi toplumu faaliyetlerinin uluslararası alanda takip edilmesi
- ÖNERİ [130]: Kamu idarelerinin bilişim stratejilerine uygun bilişim

yatırımları yapması

ÖNERİ [131]: Kamuda mükerrer bilişim yatırımlarının engellenmesi, iyi uygulamaların paylaşılması

ÖNERİ [132]: Bilişim projelerinde kamu idarelerine danışmanlık sistemi oluşturulması

ÖNERİ [133]: Mümkün olan tüm kamu hizmetlerinin elektronik sunumuna ilişkin tedbirler alınması

ÖNERİ [134]: Tüm elektronik kamu hizmetlerinin e-Devlet kapısında sunulması

ÖNERİ [135]: E-Devlet yatırımlarında öncelik alanlarının belirlenmesi

ÖNERİ [136]: Bütünleşik Ulusal Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Sistemi oluşturulması

ÖNERİ [137]: e-Devlet hizmetlerinin derecelendirilmesi ve kullanıcı ihtiyaçlarına göre özelleştirilebilmesi

ÖNERİ [138]: Reşit olmayanların belirli e-devlet hizmetlerinden yararlanabilmesi

ÖNERİ [139]: Elektronik kimlik kartı uygulamasının yurt genelinde hayata geçirilmesi ve gerekli güvenlik tedbirlerinin üst düzeyde alınması

ÖNERİ [140]: Kayıtlı e-posta sistemi için serbest piyasa koşullarının oluşturulması ve uygulamanın yaygınlaştırılması

ÖNERİ [141]: Elektronik imza kullanımının yaygınlaştırılması

ÖNERİ [142]: Kamu idarelerinin kurumsal internet sitelerinin iyileştirilmesi

ÖNERİ [143]: KAKİS'in yenilenmesi ve idarelerin bu belgeye uygunluğunun etkin denetiminin yapılması ve bu kriterlere göre derecelendirilmesi

ÖNERİ [144]: Kamuya ait e-hizmetlerde geri bildirim mekanizması tesis edilmesi

KISIM 5: İNTERNET MEDYASI

İletişim ve yayıncılık alanında devrim olarak nitelendirilen gelişmeler sonucu geniş kitlelerin kullanımına sunulan ve her geçen gün kendilerini yenilemeyi sürdüren araçlar; yeni medya, yeni iletişim teknolojileri, yeni medya teknolojileri gibi adlarla anılmaktadır.

Yeni medyanın, sayısal temsil, modülerlik, otomasyon, değişkenlik, eşzamansızlık, etkileşim ve kitlesizleştirme gibi temel özelliklerinin incelendiği bu Kısımda yeni medyanın etkileşim özelliği üzerinde durulmuştur.

İnternet yayıncılığının kendine özgü yapısı özetlenerek, klasik yayıncılığa göre avantajları:

- Yaygın ve anlık iletişimin sağlanması,
- Düşük maliyetle iletişimin sağlanması,
- İnteraktif yayın olanağı sağlaması,
- Başka bilgilere elektronik bağlantı olanağı sağlaması,
- İletişimin belirli bir merkezden kontrol edilememesi,
- İletişimin taraflarının kimliklerinin gizlenebilmesi,
- İletişimin sağladığı ortamın esnek yapıya sahip olması

şeklinde özetlenmiştir.

İnternet yayıncılığı; sermaye yapısı, içerik sunumunda dilin doğru kullanımı ve Türkçe içerik gibi alt başlıklarda irdelenmiş ve internet medyasının Basın Kanunu kapsamında değerlendirilememesi, internet medyası çalışanları ve muhabirlerinin “sarı basın kartı” sahibi olamamaları, haberi, ajanslardan bedeli mukabili temin etmek veya yazılı basının haberlerini kullanmak zorunda bırakılmaları gibi konularda yaşanan sıkıntılardan bahsedilmiştir.

Ayrıca, internet yayıncılığına ilişkin münhasır mevzuat düzenlemesi bulunmamasından kaynaklanan hak, yetki ve yükümlülüklerinin sınırlarına ilişkin belirsizlikler dile getirilmiştir

İnternet yayıncılığı sektörünün sağlıklı gelişebilmesi ve bu alanda kişiler hakların korunmasında denetimin önemi vurgulanarak, alternatif denetim kanalları özetlenmiş, denetimin en önemli bölümünün özdenetim ve sektör içi etik kuralların yerleşmesi olduğu belirtilmiştir.

Son dönemde farklı coğrafyalarda yaşanan politik hareketler ile sosyal medyanın ilişkisinin de irdelendiği bu Kısımda,

internet medyasının karşılaştığı sıkıntıların giderilmesi ve sektörün gelişimi için internet yayıncılığında kalite standartlarının oluşturulması, internet medyası çalışanlarının mevzuatta tanımlanması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi gibi bir dizi öneride bulunulmuştur. (Tablo E)

Tablo E. İnternet Medyasına İlişkin (KISIM-5) Öneri Listesi

O. İNTERNET MEDYASINA İLİŞKİN ÖNERİLER

- ÖNERİ [145]: İnternet yayıncılığının ve bu alanda çalışanların Basın Kanunu kapsamına alınması ve haber hak sahipliğinin düzenlenmesi
- ÖNERİ [146]: İnternet medyasının mali olarak güçlenmesini teminen resmi ilan ve reklam imkânı sunulması
- ÖNERİ [147]: İnternet medyası çalışanlarının tanımlanması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi
- ÖNERİ [148]: İnternet medyasının diğer internet uygulama ve ortamlarından ayrıştırılması, tescil, paylaşım, değerlendirme, izleme ve yaptırım mekanizmalarının tesis edilmesi
- ÖNERİ [149]: Eğitim fakültelerinde internet medyasına ilişkin eğitimlerin verilmesi
- ÖNERİ [150]: İnternet haberlerinde habere ilişkin asgari temel bilgilerin sunulması
- ÖNERİ [151]: Sosyal medyada kamu kurumlarının yer almasının sağlanması
- ÖNERİ [152]: İnternet yayıncılığında teknolojik altyapının iyileştirilmesi
- ÖNERİ [153]: İnternet yayıncılığında kalite standartlarının oluşturulması
- ÖNERİ [154]: Barındırma ücretlerinin düşürülmesi

BÖLÜM

A

A. BİLGİYE ERİŞİM VE İNTERNETİN ANAYASA'DA DÜZENLENMESİNE İLİŞKİN ÖNERİ

- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-1

Anayasa’da bilgiye erişimin ve internetin temel hak olarak tanımlanması

Anayasa’da düzenlenen özel hayatın gizliliği, haberleşme hürriyeti ve haberleşmenin gizliliği, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti, kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına ilişkin düzenlemeler esas alınarak; bilgiye erişim hakkını kısıtlayan her türlü engeli ortadan kaldıracak, katılımcılığın artmasına ve serbest kamuoyu oluşumuna imkân sağlayacak, ekonomik ve sosyal gelişmeyi destekleyecek şekilde, bilgiye erişim ve internet Anayasa’da temel bir hak olarak düzenlenmelidir.

- TBMM
- ADALET BAKANLIĞI

BÖLÜM B

- A. Bilgiye Erişim Ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. BİLİŞİM SEKTÖRÜNE İLİŞKİN ORTAK ÖNERİLER**
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-2

Bilişimin ulusal stratejik öncelik alanları arasında belirlenmesi

Bilişim sektörü, stratejik önem ve önceliğe sahip bir alan olarak değerlendirilmeli, bilişim teknoloji ve imkânları ülke yönetiminde etkin bir şekilde kullanılmalı, özellikle yazılım sektörü başta olmak üzere, bu alandaki tüm yatırım ve yeni teknolojiler, araştırma geliştirme faaliyetleri (tek kişilik araştırma geliştirme faaliyetleri dâhil) ve istihdam desteklenmeli, gerektiğinde vergisel avantaj ve kolaylıklar sağlanmalı, yerli ve yabancı tüm yatırımcıların yatırım kararlarını olumsuz yönde etkileyebilecek ve yeni yatırımların önünde engel teşkil edebilecek hukuki ve fiili koşullar ortadan kaldırılmalıdır.

- BAŞBAKANLIK
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI
- BTK

ÖNERİ-3

Kurumsal Yapılanma önerisi

[SEÇENEK-1: Bilişim Bakanlığı Kurulması]

Bilişim sektörünün potansiyelinin harekete geçirilmesi, bilişim sektörünün tek bir elden koordine edilmesi, özellikle elektronik haberleşme, yayıncılık, posta ve bilgi teknolojileri sektörlerine ilişkin hedef, ilke, politika ve stratejilerin oluşturulması işlevleri bu alanda görevli tek bir kurumsal yapı tarafından gerçekleştirilmelidir. Bu çerçevede, oluşturulması gereken kurumsal yapının Bakanlık (Bilişim Bakanlığı) şeklinde yapılanması önerilmektedir. Önerinin hayata geçirilmesi durumunda, kurulacak Bakanlığın yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, bilişimle ilgili yetki ve sorumluluk sahibi tüm kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat kanunları revize edilmelidir.

- BAŞBAKANLIK
- TBMM
- BAKANLAR KURULU
- EKONOMİ KOORDİNASYON KURULU

ÖNERİ-4

Kurumsal Yapılanma önerisi (devam)

Kurulması önerilen Bilişim Bakanlığı tarafından;

- a. Bilişim sektörünün tamamına ilişkin, küresel gelişmelerin yakından izlenmesi,
- b. Bu alanda risklerin, fırsatların ve tehditlerin ulusal düzeyde ayrıntılı olarak analiz edilmesi,
- c. Bilişim alanında ulusal düzeyde hedef, ilke, politika ve stratejiler geliştirilmesi,
- d. Bilişim alanında ulusal koordinasyonun sağlanması,
- e. Bağlı, ilgili ve ilişkili kurumların faaliyetlerinin bunlara uygunluk yönünden izlenmesi,
- f. Bilişim sektörüne ilişkin resmi istatistiklerin oluşturulması,
- g. Mevzuat taslaklarının hazırlanması veya hazırlanmasında koordinasyonun sağlanması,
- h. Uluslararası hukukun iç hukuk sistemine uyarlanmasının koordine edilmesi,

- i. Özellikle kişisel verilerin korunması, bilgi güvenliğinin sağlanması, spektrumun etkin ve verimli kullanılması, ortak yerleşim ve tesis paylaşımı ile elektronik haberleşme altyapılarının kurulması ve geçiş hakları konusunda etkin görevler üstlenilmesi

önerilmektedir.

- BAŞBAKANLIK
- TBMM
- BAKANLAR KURULU
- EKONOMİ KOORDİNASYON KURULU

ÖNERİ-5

Kurumsal Yapılanma önerisi (devam)

[SEÇENEK-2: Bilişim Ajansı Kurulması]

Sektörün dinamizmine uygun bir şekilde, gerekli ihtiyaçlara hızlı reaksiyon verebilecek, uluslararası kabul görmüş kurumsal yönetim ilkelerine tam uygun, Başbakana doğrudan bağlı, tüzel kişiliği haiz bir Bilişim Ajansı kurulması önerilmektedir.

Bu bağlamda, Ajans yetkin kişilerden oluşan bir yönetim kurulu tarafından yönetilmelidir. Yönetim kurulu üyelerinin belirlenmesine ilişkin süreçler, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine uygun olmalı, üyelerin yetkinliğine yönelik kriterler güçlü olmalıdır. Yönetim kurulu; strateji ve politika üretimi, stratejik yönetim, iç kontrol, risk yönetimi gibi kritik alanlara odaklanmalı, yöneticilerin atanması, personelin ücret rejiminin belirlenmesi gibi konularda karar alma yetkisi bulunmalıdır.

Ajansa yönelik kamu pay sahipliği işlevi dikkatli bir biçimde tasarlanmalıdır. Ajansın, bütçe, yatırım gibi parametreleri bahse konu pay sahipliği modeli ve kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde belirlenmelidir.

Ajansın üst yöneticisi (CEO), Ajansın yönetim kurulunun üyesi olmalı; kendisi ile Yönetim Kurulu arasında performans sözleşmesi yapılmalı; ancak görevler ayrılığı ilkesinin gereği olarak üst yönetici, yönetim kurulunun başkanı olmamalıdır. Ayrıca, atanacak ilk üst yöneticinin küresel düzeyde ya da ülke düzeyinde kurumsal büyük şirketlerde üst yöneticilik yapmış başarılı bir kişi olması tavsiye edilmektedir.

Ajans, TBMM'ye hesap vermelidir. Ajansın mali raporları uluslararası standartlara uygun olmalıdır. Ajansın dış denetimi Sayıştay tarafından yapılmalı, ayrıca uluslararası standartlara uygun olarak bağımsız dış denetim yapılmalıdır. Ajansın iç denetimi, yönetim kurulu üyelerinden oluşacak bir denetim komitesi tarafından gerçekleştirilmelidir.

Ajansın faaliyetlerine, Başbakan başkanlığında önemli e-devlet projelerine sahip kamu idareleri, bilişim sektörü, STK'lar ve akademik kurumların da temsil edildiği bir danışma kurulunun yön vermesinde yarar bulunmaktadır. Bu amaçla, 2009 yılında e-Devlet ve Bilgi Toplumu Kanun Tasarısı Taslağında önerilen Bilgi Toplumu Ajansı, yukarıda Bilişim Bakanlığı önerisi için öngörülen yetki ve sorumluluklara uygun olarak yeniden kurgulanmalıdır.

Ajansın personel ve ücret rejimi; bilişimin ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasına en fazla katkı yapmasını sağlamasında önem arz eden branşlarda, en iyi

üniversitelerin en başarılı mezunlarını, ilgili alanlarda muteber kurumlarda doktora yapmış kişileri ve küresel/milli ölçekte dev bilişim şirketlerinde kritik görevler üstlenmiş bireyleri cezbedecek nitelikte olması tavsiye edilmektedir. Personelin ve yöneticilerin yetkinliklerinin uluslararası standartlara uygun tanımlanması gerekmektedir. İşe alım kriterlerinin şeffaf ve modern insan kaynakları yönetimine uygun olması büyük önem taşımaktadır.

Bu Seçeneğin hayata geçirilmesi durumunda, Bilişim Bakanlığı kurulmasına ilişkin 1. Seçenekte bağlı, ilgili ve ilişkili kurum/kuruluşlar tarafından icra edilmesi öngörülen fonksiyonlar, Bilişim Ajansında oluşturulacak münhasır daireler tarafından yerine getirilebilecektir.

- BAŞBAKANLIK
- TBMM
- BAKANLAR KURULU
- EKONOMİ KOORDİNASYON KURULU

ÖNERİ-6

Kurumsal Yapılanma önerisi (devam)

[SEÇENEK-3: Mevcut Bakanlıklardan Uygun Olanın Yeniden Yapılandırılması]

Yeni bir kurumun oluşturulması (Bakanlık ya da Ajans), ciddi alt yapı çalışmaları yapılması, merkezi yönetim bütçesinden önemli miktarda ödenek ayrılması, insan kaynağı temini, kurumlar arası görev dağılımında oluşabilecek çakışmaların mer'i mevzuattan ayıklanması, yeni mevzuat düzenlemelerinin yapılması gibi sebeplerden dolayı, zorlu bir süreci beraberinde getirmektedir. Bahse konu kurumsal yapılanmanın dikkatli tasarlanmaması halinde, değişim süreci; kamunun daha da hantallaşması, bürokrasinin artması, kurumsallaşmanın başarılammaması gibi riskler de barındırmaktadır.

Dolayısıyla ilk iki seçenek için, ilgili tüm tarafların katılımıyla kapsamlı bir şekilde fayda-maliyet analizi, risk analizi ve etki analizi çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Yapılacak çalışmalar neticesinde, yeni bir kurumsal yapının, mevcut şartlar altında anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılması durumunda ise mevcut yapının iyileştirilmesi önerilmektedir. Bu itibarla, 1. seçenekte sunulan ve Bilişim Bakanlığı tarafından icra edilecek fonksiyonların, mevcut

Bakanlıklardan birisi marifetiyle yapılmasının (Bu Bakanlık, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ya da Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olabilecektir.) uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ancak, bu alternatifin uygulanması durumunda dahi, yukarıda sayılan görevlere uygun şekilde, ilgili bakanlığın yetki ve sorumlulukla donatılacak şekilde teşkilat kanunun revize edilmesi gerekecektir.

Diğer taraftan, 3. Seçeneğin uygulanması halinde, yeniden yapılandırılacak idarenin zayıf yanları, maruz kaldığı riskler ve tehditler, öneri kapsamında ilgili Bakanlığın bünyesinde kurulacak yeni alt birime/birimlere de sirayet edebilecektir.

- BAŞBAKANLIK
- TBMM
- BAKANLAR KURULU
- EKONOMİ KOORDİNASYON KURULU

ÖNERİ-7

TBMM’de Daimi Bilişim Komisyonu kurulması

Bilişim sektörünün tamamına, elektronik haberleşme, yayıncılık, medya, posta ve bilgi teknolojilerine ilişkin kanun tasarı ve tekliflerini görüşmek ve Anayasa, ulusal plan, program, politika ve strateji belgelerine uygunluk bakımından değerlendirmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde daimi bir ihtisas komisyonu kurulması; ayrıca bu Komisyon tarafından, bilişim sektöründe faaliyet göstermek üzere kurulması öngörülen kamu iştirakleri ile bu sektörde faaliyet göstermekle birlikte Sayıştay denetimi kapsamında bulunmayan kamu iştiraklerinin ve bilişim yatırımlarında ulusal kaynakların etkin ve verimli kullanılıp kullanılmadığının denetlenmesi önerilmektedir.

• TBMM

ÖNERİ-8

Bilişim ihtisas mahkemeleri kurulması, bilişim uzmanı hâkim ve savcılar yetiştirilmesi

Bilişim teknolojilerinin; ülke kalkınması ve güvenliğinde kritik role sahip olması, hızlı biçimde gelişmesi, sorunlarının hızlı biçimde saptanarak çözülmesinin kritik önemde olması sebepleriyle bilişim, elektronik haberleşme ve siber suçlar alanında ihtisas sahibi hâkim ve savcıların yetiştirilmesinin sağlanması ve bu alanlarda ihtisas mahkemelerinin kurulması gerekmektedir.

- BAŞBAKANLIK
- ADALET BAKANLIĞI
- YÖK

ÖNERİ-9

Yükseköğretim müfredatında bilişim hukukuna yer verilmesi

Bilişim ve elektronik haberleşme hukukunun bağımsız bir bilim dalı olarak kabul edilmesi ve bu konuya yükseköğretim müfredatında yer verilmesi ve bu konuda lisansüstü programların açılması önerilmektedir.

- YÖK
- ADALET BAKANLIĞI

ÖNERİ-10

Bilişime ilişkin mevzuat düzenlemelerinde dağınıklığın ve belirsizliklerin giderilmesi

Bilişim sektörü, elektronik haberleşme ve internetle ilgili kanuni düzenlemelerin her birisi ayrı kanunlarla değil, özel kanununda ekleme ve değişiklikler yapılmak suretiyle hayata geçirilmesi önerilmektedir.

Bilişim ve elektronik haberleşme mevzuatında, özgürlükleri kısıtlayıcı, daraltıcı ve geniş yoruma açık “gibi bilgiler” türünden terimler yerine kapsam ve sınırları belirli düzenlemeler yapılmalıdır.

- TBMM
- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-11

Birlikte Çalışabilirlik ve Kurumsal Standartlar Enstitüsünün kurulması

e-Dönüşüm sürecinde arzu edilen hedeflere ulaşılabilmesi için kamu kurumları arasında hem teknik hem de organizasyonel boyutta birlikte çalışabilirlik bilinci ve altyapısı ile etkin koordinasyonun sağlanması gerekmektedir. Bu itibarla; ulusal birlikte çalışabilirlik çerçevesini oluşturmak, bu çerçeveye uygun olarak kamu kurumlarını denetlemek, derecelendirmek ve yaptırım mekanizması oluşturmak amacıyla Birlikte Çalışabilirlik ve Kurumsal Standartlar Enstitüsü kurulması önerilmektedir. (Anılan Enstitünün fonksiyonları Kısım-1 altında Bölüm 11.5'te detaylı bir şekilde ele alınmıştır.)

- TBMM
- BAŞBAKANLIK
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-12

e-Ticaretin gelişimine ortam oluşturulması

Elektronik ticaretin geliştirilmesi, bu kapsamda sektörde faaliyet gösterenlerin hak, yetki ve yükümlülükleri ile güvenli elektronik ödeme sistemlerine ilişkin gereken düzenlemelerin hayata geçirilmesi önem arz etmektedir.

- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- BDDK
- TCMB

ÖNERİ-13

Türkiye'nin veri merkezi işletmeciliğinde cazibe merkezi haline getirilmesi

Ülkemiz veri merkezi işletmeciliği için bir cazibe merkezi haline getirilmelidir. Bu durum, bilgi güvenliği, kişisel verilerin korunması, vergilendirme, uluslararası platformlarda bu alanda söz sahibi olunması, hukuki anlaşmazlıklarda avantajlı konumda olabilmek gibi fırsatları bünyesinde barındırmaktadır. Bahse konu veri merkezlerinin fiziki ortam gerekliliklerine uygunluğu itibarıyla ve kalkınma politikaları çerçevesinde doğu illeri değerlendirilebilir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI

ÖNERİ-14

İnternette yerli içeriğin ve yurt içinde barındırmanın teşvik edilmesi

Yerli içeriğin üretiminin özendirilmesi ve içeriğin yurt içinde barındırılmasının sağlanması yurt dışına döviz çıkışını azaltacağından, ülkemizin jeopolitik konumunun sonucu olarak internet değişim ve barındırma merkezi olarak gelişimi ve bu faaliyetler nedeniyle elde edilen gelirin vergilendirilebilmesini teminen,

- a. İçeriğin yurt içerisinde barındırılmasının teşvik edilmesi,
- b. Barındırma hizmetlerinin yurt dışından sağlanması yerine trafiğin ve içeriğin yurt içinde kalmasını sağlayacak tedbirlerin alınması,
- c. Kamu kurum ve kuruluşlarının içeriklerinin yurt içinde tutulmasının zorunlu hale getirilmesi,
- d. Yurt içinde üretilen içerik ve verinin yurt içinde tutulabilmesi hatta yurt dışında faaliyet gösteren şirketlerin de barındırma hizmetlerinin Türkiye’den sağlanması için gereken güvenli ve cazip ortamının sağlanması, bu amaçla öncelikle Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Kanun Tasarısının yasalaştırılması ve diğer yapısal tedbirlerin alınması,

e. Barındırma hizmetleri için ihtiyaç duyulan enerji ve iklimlendirme maliyetlerini nispeten azaltacak bölgelere genişband internet yatırımı başta olmak üzere gereken yatırımların acilen yapılması,

f. Barındırma hizmetlerin gerektirdiği enerji ve diğer altyapı maliyetleri ile bu hizmetlerden alınan vergilerin hizmeti teşvik edici mahiyette gözden geçirilmesi

g. Yerli arama motoru, sosyal paylaşım ve video siteleri ile e-posta sağlayıcıların yaygınlaştırılması teşvik edilmelidir.

önerilmektedir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-15

Bulut bilişim ve barındırma hizmetlerinin gelişimi için gerekli ortamın oluşturulmasına yönelik ulusal politika belirlenmesi

Bulut bilişim ve barındırma hizmetlerinin gelişimi ve fırsatlarından ulusal düzeyde azami olarak istifade edilebilmesi için; hizmet alıcıların ve sağlayıcıların sorumluluklarının netleştirilmesi, kişisel verilerin gizliliğinin korunmasına ilişkin düzenlemelerin yapılması, genişband internet bağlantı kapasitesinin ve kalitesinin artırılması, hizmet kalitesi seviyesinin belirginleştirilmesi, ulusal düzeyde bulut bilişim politika ve stratejilerinin oluşturulması aciliyet arz etmektedir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI
- BTK

ÖNERİ-16

Hizmet sağlayıcılarının teşvik edilmesi ve kamu ihale mevzuatının bulut bilişimle sunulan hizmetlerin alınmasına uygun hale getirilmesi

Bilişim sektöründe hizmet sağlayıcı adaylarına vergi indirimi veya kredi teşviki sağlanması; ayrıca, kamu ihale ve bütçe planlama mevzuatının bulut bilişim hizmeti alımlarına uyumlu hale getirilmesi önerilmektedir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- BTK
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-17

Sürdürülebilir internet için alternatif haberleşme altyapı yatırımlarının yapılması

Elektronik haberleşmenin ve internetin doğal afetler ve olağanüstü haller nedeniyle aksaması riskine karşı haberleşmenin kesintisiz bir biçimde sağlanması ve kamu hizmetlerinin sürdürülebilirliğin temin edilmesine yönelik alternatif haberleşme alt yapılarının kurulması, özellikle karasal şebekelerin tamamlayıcısı kablosuz (mobil ve uydu) sistemlerine yatırım yapılması gerekmektedir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK

ÖNERİ-18

İletişim altyapı hizmetlerinde bürokrasinin ve mali güçlüklerin azaltılması

Bilişim sektörünün gelişimi ve bilgi toplumuna dönüşme hedef ve stratejilerinin gerçekleştirilmesini ve sayısal uçurumun giderilmesini teminen, hem sabit fiber altyapının hem de mobil altyapının kurulmasında işletmecilerin karşılaştığı idari ve mali güçlüklerin giderilmesi, bürokrasinin minimize edilmesi, işletmecilerin kamu mülkiyetindeki arazilerden, doğalgaz, petrol, elektrik ve enerji nakil hatlarından, karayolu, demiryolu ağlarından ve bunların haberleşme atıl altyapı ve kapasitelerinden uygun koşullarla istifadesinin sağlanmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI

ÖNERİ-19

Ülkemizde İnternet Trafik Değişim Noktaları oluşturulması ve İstanbul'un Peering Merkezi haline getirilmesi

İnternete daha hızlı ve ucuz erişim için ülkemizde internet trafik değişim noktaları (IXP-Internet Exchange Points) oluşturulmalı; bu itibarla Türkiye'nin jeopolitik konumundan istifade edebilmek ve trafiğin yurtdışında gerçekleşmesini minimize etmek için İstanbul'un peering merkezi (internet omurgaları arasında doğrudan trafik akışı sağlayan ara bağlantı merkezi) haline getirilmesi bir ulusal politika olarak benimsenmelidir. Bu amaçla, uluslararası platformlarda ön plana çıkan Frankfurt, Amsterdam, Viyana gibi peering merkezi haline gelmiş şehirler için takip edilen stratejiler incelenmelidir. İlgili trafik değişimlerinin yurtdışında gerçekleşmesini engellemek ve Erişim Sağlayıcılar arasındaki ilgili politikaların düzenli bir şekilde yürütülmesi bir gereklilik haline gelmiştir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

ÖNERİ-20

Müşterek altyapı yatırımları ve kullanımının teşvik edilmesi

İşletmeciler tarafından, mükerrer altyapı yatırımları yerine mevcut altyapı yatırımlarının geliştirilmesi ve ihtiyaç bulunan yerlere ulaşılmasını teminen, elektronik haberleşme ve yayıncılık tesis ve alt yapılarının, işletmeciler tarafından müştereken kurulması ve mevcut tesislerin paylaşılmasının sağlanması önerilmektedir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- BTK

ÖNERİ-21

Bilişim teknolojisi ürünleri ile gömülü sistemlerin üretiminin teşvik edilmesi

Tüketimi hızla artan mobil elektronik haberleşme cihazları başta olmak üzere, bilişim teknolojisi ürünlerinin ve gömülü sistemlerin Türkiye’de üretimini teşvik edecek mekanizmalar oluşturulmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-22

Donanım ithalatında asgari kalite standartlarının belirlenmesi

Donanım ithalatında, asgari kalite şartlarını taşıma ve mümkün olduğunca donanımın tüm işletim sistemlerine uyumluluğu şartı aranmalıdır.

- EKONOMİ BAKANLIĞI
- GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
- TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ
- BTK

ÖNERİ-23

İnternete ilişkin sistemlerin ulusal ve uluslararası düzeyde tam rekabete uygun hale getirilmesine yönelik ulusal strateji geliştirilmesi

İnternetin (altyapı, ip dağıtımı, vs.) belirli ülkelerin tekelinden çıkarılarak küresel düzeyde rekabet ortamının oluşturulması için Birleşmiş Milletler nezdinde yapılan tüm girişimler desteklenmeli, ulusal internet pazarında da etkin ve sürdürülebilir bir rekabet ortamı sağlanmalıdır.

- TBMM
- KALKINMA BAKANLIĞI
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-24

Küresel fırsatların değerlendirilmesi amacıyla IPv6'ya ivedilikle geçilmesi

İnternet adresleme yapısı olarak kullanılan 32 bitlik IPv4'ün yetersiz kalması nedeniyle, 128 bitlik adres yapısı olan IPv6'ya geçiş için altyapı çalışmalarının bir an tamamlanması ve bu alanda karşılaşılabilecek muhtemel sıkıntılar karşısında

ulusal düzeyde proaktif davranılması ve uluslararası adil paylaşım imkânlarının en etkili şekilde değerlendirmesi büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede, konuya ilişkin Başbakanlık Genelgesiyle öngörülen geçiş planına kamu idarelerince uyulması; ancak bu amacı gerçekleştirmek adına gereksiz harcamalar yapılmamasına dikkat edilmesi önerilmektedir. İlave olarak, merkezi bir idare tarafından tüm kamu idarelerinin IPv6'ya uyum düzeyine ilişkin boşluk analizi çalışması yapılmalı, raporlanmalı ve geçiş planının sonuçları takip edilmelidir.

- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK

ÖNERİ-25

İnternet Geliştirme Kurulunun daha etkili ve etkin çalışmasının sağlanması

İnternet Geliştirme Kurulu;

- Türkiye'de bilişim ve internet konusunda gelişmeleri yakından takip edip, sektörel gelişmelere ilişkin periyodik kamuoyu bilgilendirmesi (raporlama) yapmalı,
- Farklı ülkelerde yer alan benzeri yapılarla resmi koordinasyon görevi olmalı,
- Bilişim teknolojilerine ilişkin, üniversite-sanayi-sivil toplum kuruluşları arasında ortak projeler geliştirilmesine liderlik etmeli,
- Bilişim teknolojileri ve internetle ilgili toplumsal farkındalığı artırma çalışmalarına etkin katılım sağlamalı,
- Bilişim teknolojileri ve internet alanında proje sahipleri ve bu alanda devlet yardımlarından yararlanma gereksinimi olan girişimciler için bilgilendirme ve eğitim programları düzenlemelidir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- İNTERNET GELİŞTİRME KURULU

ÖNERİ-26

İnternete ve bilgiye erişimin kolaylaştırılması

Başta öğrencilerin toplu olarak yaşadıkları yerler olmak üzere, zaman içerisinde tüm hanelere, belirlenecek standart, kalite, hız ve kapasitede internet erişimin sağlanması ve toplumun bilgiye erişiminin kolaylaştırılması önerilmektedir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK

ÖNERİ-27

Bilişim yaptırımlarında orantılılığın gözetilmesi

Mevzuatta öngörülen idari yaptırımların mümkün olduğunca; işlenen fiil ve elde edilen menfaatle orantılı ve kademeli olarak belirlenmesi, ihlalin niteliğine uygun olarak ilk ihlalde uyarının tercih edilmesi sektörün sağlıklı gelişimi açısından büyük önem arz etmektedir.

- ADALET BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK

ÖNERİ-28

Yerli yazılımın ve internette Türkçe içeriğin nicelik ve niteliğinin artırılmasının teşvik edilmesi

Bilişim sektörüne özgü yerli yazılımlarla internetteki yerli ve Türkçe içeriğin nicelik ve niteliğinin artırılmasını teminen;

- a. Yerli yazılım ve Türkçe içerik üretilmesine ilişkin yatırımların öncelikle desteklenmesi, araştırma geliştirme faaliyetlerine ilişkin teşviklerde yazılım sektörünün spesifik özelliklerinin de dikkate alınması,
- b. İlgili eğitim kurumlarında, veritabanı uzmanı, yazılım uzmanı, ağ teknolojileri uzmanı, bilgi güvenliği uzmanı, web tasarım ve programlama uzmanı gibi sektörel ihtiyaçlara yönelik uluslararası düzeyde uzmanlar yetiştirilmesinin ve bu uzmanlara bilgi teknolojileri proje yönetimi eğitimleri de verilmesinin hedeflenmesi, yükseköğrenim kurumlarında müfredatın bu hedefe uygun olarak gözden geçirilmesi ve gereken bölümlerin açılması,
- c. Fen-Edebiyat Fakülteleri başta olmak üzere, ilgili yükseköğrenim kurumlarında isteğe bağlı veya zorunlu olarak okutulan yazılım derslerinin saatlerinin artırılması,

d. Yükseköğrenim kurumlarının bilişimle ilgili bölümleri dışında kalan bölümlerinde okuyan öğrencilerin veya anılan bölümlerden mezun olanların, tercihe bağlı olarak bilişim dersleri alabilmelerinin ve bu sayede ikinci diploma ile mezun olabilmelerinin sağlanması,

e. Meslek ve teknik liselerdeki bilişimle ilgili bölümlerin kalite ve niteliklerinin artırılması,

f. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından ortaokul ve lise öğrencilerine yönelik açılan açık kaynak kodlu yazılım ve kripto kurslarının artırılması, Savunma Sanayi Müsteşarlığı tarafından bilişim teknolojileri ve ileri teknoloji savunma sistemleri ile ilgili alanlarda kursların açılması,

g. Kamu internet sitelerine ilişkin ortak standartların, kamu kurumlarının ve yetkililerinin internet ortamında ve sosyal medyadaki yerinin belirlenmesi ve buna göre kamu kurumlarının kamuya açıklanabilecek bilgilerini internet siteleri ve sosyal medya üzerinden kullanıcılarla paylaşımlarının sağlanması

önerilmektedir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- TÜBİTAK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB)-SSM
- MALİYE BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
- YÖK

ÖNERİ-29

Toplum genelinde bilişim okuryazarlığının azamiye çıkarılması

Toplunun bilişim okuryazarlık düzeyinin artırılabilmesi amacıyla, kullanıcı dostu uygulamalar ile pozitif içerik desteklenmeli, ortaöğretim seviyesinde, medya okuryazarlığı dersinin içeriği, bilişim teknolojileri ve internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımıyla zenginleştirilmeli ya da müfredatta seçmeli olarak bilinçli, güvenli ve etkin internet kullanımı dersine de yer verilmeli, seçmeli dersler arasında bulunan bilişim sistemleri ve yazılım dersi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun belirlediği bilişim okuryazarlığı temel beceri ve kriterleri dikkate alınarak zorunlu hale getirilmelidir.

- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- KALKINMA BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- YÖK
- TÜBİTAK

ÖNERİ-30

Toplum genelinde bilişim okuryazarlığının azamiye çıkarılması (devam)

Bilişim okuryazarlık eğitimleri ebeveynler ve öğretmenler başta olmak üzere toplumun her kesiminde yaygınlaştırılmalı; okullarda, sivil toplum kuruluşlarında ve internet kafelerde çocuklara ve ailelere bu konuda eğitimler verilmeli, bu eğitimlerde özellikle çocukların sakıncalı içeriklerden uzak tutulabilmesi amacıyla ebeveynler bilinçlendirilmelidir.

- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)

ÖNERİ-31

Bilinçli, güvenli ve etkin internet kullanımı için ebeveynlerin sistematik biçimde eğitilmesi

Ebeveynlerin internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen 7-19 yaş aile eğitim programlarının ilgili bakanlıklar, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları işbirliği içerisinde yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

ÖNERİ-32

Çok seslilik için Web 2.0 uygulamalarının teşvik edilmesi

İnternette fikir ve düşüncelerin yayılmasında büyük rol oynayan web 2.0 sitelerinin (bloglar, forumlar, video siteleri, sosyal ağlar gibi) toplumda çok sesliliğin bir parçası olarak algılanmasının sağlanması ve kamuoyunun bu yönde bilinçlendirilmesi önem arz etmektedir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Mahalli İdareler)

ÖNERİ-33

Kamu internet erişim merkezleri, bilgi evleri ve teknoloji köylerinin yaygınlaştırılması

Okul, halk eğitim merkezi, mesleki eğitim merkezi, öğretmenleri, kışla ve benzeri yerlerdeki kamu internet erişim merkezlerinin etkin kullanılması yönünde hukuki, idari ve teknik tedbirlerin alınması ve bu yönde bir uygulama modelinin geliştirilmesi ile bilgi evleri ve teknoloji köylerinin kurulması önerilmektedir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI
- MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB)
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Mahalli İdareler)
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
- TÜRKİYE İŞ KURUMU

ÖNERİ-34

Bilişim temelli Ar-Ge faaliyetlerinin teşvik edilmesi

Araştırma geliştirme faaliyetlerine merkezi yönetim bütçesinden ve özel sektör tarafından ayrılan mali kaynakların artırılması, Ar-Ge harcamalarının kötüye kullanımına engel olacak ve etkinliğini denetleyecek uluslararası iyi uygulamalar dikkate alınarak gerekli mekanizmaların tesis edilmesi ve bu faaliyetlerde yükseköğrenim kuruluşları ile sanayi kuruluşları arasında etkin bir işbirliğinin sağlanmasına yönelik mekanizmaların tesis edilmesi önerilmektedir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

BÖLÜM

C

- A. Bilgiye Erişim Ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. KAMUDA BİLİŞİM YÖNETİŞİMİN GÜÇLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN ÖNERİLER**
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-35

Kamu idarelerinde bilişim yönetim mekanizmalarının kurulması

Kamu idarelerinde genel kabul görmüş bilgi yönetimi ve uygun bilgi mimarisi modellerinin uygulanması, en uygun bilişim stratejilerinin araştırılması, tasarlanması ve uygulanmasını sağlayacak bilişim yönetimi (COBIT benzeri) mekanizmaları oluşturulmalıdır.

- BAŞBAKANLIK
- KALKINMA BAKANLIĞI
- TÜM KAMU İDARELERİ

ÖNERİ-36

Kamuda bilişim projelerinin proje yönetim ilkelerine uygun hale getirilmesinin zorunlu kılınması

Kamu idarelerinde proje yönetim kültürünün yerleştirilmesi için bilişim projelerinin, proje yönetim ilkelerine uygun olarak geliştirilmesi yasal olarak zorunlu hale getirilmelidir.

- BAŞBAKANLIK
- KALKINMA BAKANLIĞI
- TÜM KAMU İDARELERİ

ÖNERİ-37

Kurumsal bilgi yönetimi için Strateji Geliştirme Birimlerinin hizmet birimleri ile bilişim birimleri arasında etkin koordinasyon sağlanması

Strateji geliştirme birimleri, kurumsal bilgi yönetimi sisteminin sağlıklı işletilmesinden sorumlu kılınmalı ve bu birim yöneticilerine CIO (chief information officer- bilgi yönetimi başsorumlusu) işlevi yüklenmelidir.

- BAŞBAKANLIK
- MALİYE BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI
- TÜM KAMU İDARELERİ

ÖNERİ-38

Her idarede tek bir merkezi bilişim birimi olması vebunun doğrudan üst yöneticiye bağlı olması

Bilişim ile ilgili birimler kurumların bünyesinde tek çatı altında toplanmalı, bu birimlerin organizasyon şemasında ana hizmet birimleriyle aynı seviyede tutularak doğrudan üst yöneticiye bağlanması sağlanmalıdır.

- BAŞBAKANLIK
- MALİYE BAKANLIĞI
- TÜM KAMU İDARELERİ

ÖNERİ-39

Bilişimde ulusal standartların oluşturulması ve kamuda bahse konu standartların uygulanmasının zorunlu

hale getirilmesi

Yazılım geliştirme, bilişim hizmet yönetimi ve bilgi güvenliği gibi alanlarda mümkün olduğunca ulusal standartların hazırlanması değerlendirilmeli ya da uluslararası kabul görmüş standartların (COBIT, SPICE, ITIL ve ISO 27001 gibi) kamu bilişim projelerinde ve bilişim yönetiminde uygulanması sağlanmalı; bahse konu standartlara ilişkin sertifikasyon ve denetim mekanizmaları tesis edilmelidir.

- BAŞBAKANLIK
- TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-40

Kamuda bilişim projelerinde sertifikalı bilişim personeli istihdamının zorunlu kılınması ve uygun ücret rejimi belirlenmesi

Bilişimle ilgili birimlerde sadece uluslararası geçerliliği olan sertifikalara veya geliştirilecek ulusal sertifikalara sahip personelin istihdam edilmesi ve bunlara sertifika seviyelerine bağlı ücret rejiminin uygulanması önerilmektedir.

- BAŞBAKANLIK
- DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
- MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

ÖNERİ-41

Kamu personel alımında bilişim okuryazarlığının temel şartlar arasında sayılması

Bilişim okuryazarlığı, kamu personel alımlarda (yabancı dil gibi) aranan özel şartlardan birisi olmalıdır.

- BAŞBAKANLIK
- DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI
- TÜM KAMU İDARELERİ

ÖNERİ-42

Kamu bilgi ve tecrübe paylaşım ağı oluşturulması

Kamu ortak süreçleri için personeli arasında bilgi ve tecrübe paylaşım havuzu oluşturulmalıdır.

- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-43

Kamu personelinin bilişim okuryazar- lığının asgari standartlarının belirlen- mesi ve buna uygunluğun sağlanması

Personelin bilişim okuryazarlığı seviyesinin tanımlanacak standartlarına uygun olarak, düzenli hizmet içi eğitim programları yoluyla artırılması, kariyer meslek memurlarında ve günlük işlerinde bilişim teknolojilerini kullanan personelde bilişim okuryazarlığı sertifikasına sahip olma şartının aranması ve bu sertifikanın geçerliliğinin belirli aralıklarla takip edilmesi önerilmektedir.

- BAŞBAKANLIK
- DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI
- TÜM KAMU İDARELERİ
- MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

ÖNERİ-44

Kamu bilişim sistemlerinin iç ve dış denetim fonksiyonlarının güçlendirilmesi

Bilişim sistemlerine yönelik iç denetim ve dış denetim (Sayıştay denetimi) standartları belirlenmeli, Sayıştay'ın bilişim denetimine ilişkin yetkinlikleri artırılmalı ve kamu bilişim sistemleri düzenli olarak bağımsız dış denetime tabi tutulmalıdır.

- TBMM
- SAYIŞTAY
- MALİYE BAKANLIĞI
- KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU

ÖNERİ-45

Kamu bilişim personelinin bilgi ve tecrübesinin diğer kurumlarca paylaşılmasına yönelik mekanizma

oluşturulması

Kamu kurumlarının bilişim birimleri arasındaki iletişim ve işbirliği güçlendirilmeli, kurumlar arası bir iletişim ağı ile bilişim birimleri, kurumsal bilişim çözümleri hakkında projeler ile bireysel ve kurumsal tecrübelerini paylaşabilmelidirler.

- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI

BÖLÜM D

- A. Bilgiye Erişim Ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. KAMU ALIMLARINA İLİŞKİN ÖNERİLER**
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-46

Kamu ihale mevzuatında bilişime özel düzenleme yapılması

Kamu ihale mevzuatında bilişim teknolojisi ürünlerine özel ayrıntılı düzenlemeler yapılmalı, ayrıca “ekonomik açıdan en avantajlı” olma ilkesi, “toplam faydası ile toplam maliyeti arasındaki fark fayda lehine en büyük olan” şeklinde değiştirilmelidir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- KAMU İHALE KURUMU

ÖNERİ-47

Bilişim Akreditasyon Enstitüsü kurulması

Bilişim Akreditasyon Enstitüsü kurulması önerilmekte ve kamu ihalelerine, anılan enstitü tarafından akredite edilmiş ve ihale konusu alanda uzmanlaşmış isteklilerin girmesini sağlayacak bir sistem kurulmalıdır.

- BAKANLAR KURULU
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- KAMU İHALE KURUMU

ÖNERİ-48

Kamu ihale mevzuatında bilişime yönelik iyileştirme yapılması

Bilişim ihalelerinde; ihale sürecini başlatmaya engel olmayacak önemli evraklar (teminat mektubu, fiyat teklifi, şartnameye uygunluk teyidi gibi) hariç diğer belgelerin (firma yeterliliğine ilişkin olarak diğer kamu kurumlarından tedarik edilecek belgeler, ürün katalogları, bunların tercümeleri gibi) değerlendirme aşamasında tamamlatılmasına imkân verilmeli, şikâyet mekanizması etkinleştirilmeli, muayene kabul ve teslimat sürecinin hızlandırılmasına yönelik iyileştirmeler yapılmalı, muayene, kabul ve teslimata ilişkin kamu kurumlarına tanınan inisiyatif daraltılmalıdır.

- MALİYE BAKANLIĞI
- KAMU İHALE KURUMU

BÖLÜM E

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İŞGÜCÜ PİYASASINA İLİŞKİN ÖNERİLER**
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülöklere İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-49

Bilişim sektörü yatırımlarının teşvik edilmesi ve serbest piyasa koşullarının oluşturulması

Bilişim sektörüne yatırım yapan ve bu sektörde faaliyet gösteren işletmelere pazar alanlarının oluşturulması, pazarda etkin ve sürdürülebilir rekabetin, hukuki güven ve istikrarın sağlanması, gerektiğinde bilişim teknolojisi ürün ve hizmetlerine ilişkin yatırımlara yönelik kredi olanaklarının artırılması ve belirli bir miktar alım garantisi verilmesi tavsiye edilmektedir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI
- BTK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI

ÖNERİ-50

Bilişim Meslek Birliğinin kurulması ve bu birlik tarafından ulusal meslek standartlarının oluşturulması

Bilişim işgücüne yönelik meslek birliğinin kurulması ve bu birlik tarafından sertifikasyona dayalı kariyer sistemi ile uluslararası genel kabul görmüş standartlara uygun olarak ulusal meslek standartlarının oluşturulması sağlanmalıdır.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
- TÜRKİYE İŞ KURUMU

ÖNERİ-51

Bilişim sektörünün gelişimi için kamu kurumları, yükseköğrenim kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör işbirliklerinin teşvik edilmesi

Bilişim sektöründe üretimi, nitelikli iş gücünü ve istihdamı arttırmaya yönelik olarak yükseköğrenim kurumlarıyla sanayi kuruluşları arasında işbirlikleri sağlanmalı, kamu kurumları, yükseköğrenim kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör tarafından eğitim ve sertifika programları düzenlenmelidir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- YÖK
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- TÜM KAMU İDARELERİ
- STK'LAR
- KOSGEB

ÖNERİ-52

Nitelikli bilişim işgücü yetiştirilmesine yönelik mekanizmalar geliştirilmesi

Türkiye İş Kurumunun nitelikli bilişim işgücü yetiştirmeye yönelik faaliyetlerinde uluslararası kabul görmüş standartlara uygunluğunun ve bu faaliyetlerinin düzenli olarak bağımsız denetime tabi tutulmasının sağlanması önerilmektedir.

- TÜRKİYE İŞ KURUMU
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
- SAYIŞTAY
- MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

ÖNERİ-53

Kamuda bilişim uzmanları veri tabanı oluşturulması

Kamu kurumlarının bilişim projelerinde, başka kurumların bilişim uzmanı personelinin de istifade edebilmesi için, personelin muvafakatıyla başka kurumların bilişim projelerinde görevlendirilebilmesi ve bu amaçla kamu kurumlarının bilişim uzmanlarını içeren ortak bir insan kaynakları veri tabanı oluşturulmasının sağlanması önerilmektedir.

- BAŞBAKANLIK
- DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

ÖNERİ-54

Alternatif çalışma yöntemleri geliştirilmesi ve performansa dayalı ücret rejimi geliştirilmesi

Kamu kurumlarının bilişim alanında görevli personeli için, esnek çalışma ve ev-ofis (home-office) gibi alternatif çalışma yöntemleri ile performansa dayalı özel sektördeki emsallerine uygun bir ücret rejimi oluşturulmalıdır.

- BAŞBAKANLIK
- MALİYE BAKANLIĞI
- DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI

ÖNERİ-55

Bilişim fırsatları çerçevesinde ulusal istihdam politikası geliştirilmesi

Çağrı merkezleri ve rehberlik gibi hizmetlerin, bilişim alanındaki istihdamın artırılmasına, ev-ofis gibi alternatif çalışma yöntemleriyle engellilerin, öğrencilerin, ev hanımlarının, emeklilerin ve diğer sosyal kesimlerin işgücü piyasasına kazandırılmasına yönelik birer fırsat olarak değerlendirilmesi ve bu alandaki yatırımların desteklenmesi önerilmektedir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI
- TÜRKİYE İŞ KURUMU
- MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI

ÖNERİ-56

Bilişim fırsatları çerçevesinde ulusal istihdam politikası geliştirilmesi (devam)

Çalışabilecek durumda olmasına rağmen, fiilen çalışmayan engellilere, öğrencilere, ev hanımlarına, emeklilere ve diğer sosyal kesimlere yönelik eğitim ve sertifika programlarının düzenlenmesi, alternatif çalışma yöntemleri de değerlendirilmek suretiyle, tüm bu kesimlerin iş gücü piyasasına katılımlarını sağlamaya yönelik ulusal istihdam politikası oluşturulması ve bu politikanın etkin bir şekilde uygulanması önerilmektedir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
- TÜRKİYE İŞ KURUMU
- MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

BÖLÜM

F

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. VERGİ VE DİĞER MALİ YÜKÜMLÜLÜKLERE İLİŞKİN ÖNERİLER**
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-57

Benzer hizmetleri sunan işletmeciler için benzer mali yükümlülükler tanımlanması

Aynı ya da benzer hizmetleri sunan işletmecilere uygulanan tüm vergi ve benzeri mali yükümlülüklerin mümkün olduğunca birbirine yaklaştırılması ve nihayetinde eşitlenmesi önerilmektedir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- BTK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-58

Özel iletişim vergisinde farklı vergi oranlarının eşitlenmesi ve ilk tesis özel iletişim vergisinin kaldırılması

Özel iletişim vergisinde mobil ve sabit ayırımının kaldırılması, uygulanan farklı vergi oranlarının eşitlenmesi ve ilk tesis özel iletişim vergisinin kaldırılması önerilmektedir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- BTK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-59

Özel iletişim vergisinin tedricen kaldırılması

Özel iletişim vergisinde kademeli olarak indirimle gidilmesi ve nihayetinde özel iletişim vergisinin tamamen kaldırılması önerilmektedir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- BTK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-60

İnternet hizmetlerinde mali yükümlülük çeşitliliğinin azaltılması

İnternet hizmetlerine uygulanan mali yükümlülük çeşitliliğinin azaltılması gerekmektedir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- BTK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-61

Haberleşme vergisinin kaldırılması ya da sektördeki tüm işletmelere uygulanması

Sadece bir işletmenin yükümlü olduğu haberleşme vergisinin, ya tamamen kaldırılması ya da aynı veya benzeri hizmeti sunan işletmecileri de kapsar şekilde genişletilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- BTK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-62

Bilişim sektörüne özel mali yükümlülüklerin haberleşme hizmetleriyle sınırlı tutulması

Yerli içeriğin yaygınlaştırılmasını teminen, işletmecilerin özel iletişim vergisi, idari ücret ve evrensel hizmet gibi mali yükümlülüklerinin elektronik haberleşme hizmetlerinden elde ettikleri gelirleriyle sınırlandırılması; içerik, ürün satışı,

e-ticaret, mobil ödeme ve katma değerli servis gelirlerinin ise söz konusu mali yükümlülüklerin ve idari para cezalarının matrahına dâhil edilmemesi önerilmektedir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- BTK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-63

Know-how üretiminin teşvik edilmesi

Kayıt dışını önlemek açısından; know-how üretime konu olan bilişim teknolojileri ürünlerinde katma değer vergisi istisnası veya indirimi yapılmalı, yerli üretime konu olan parçalarda fiziki değer ve işlevsel değere göre katma değer vergisi indirimine gidilmeli, ayrıca henüz yerli üretimi olmayan ürünler için de vergisel teşvikler sağlanmalıdır.

- MALİYE BAKANLIĞI
- BTK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-64

**Uluslararası bilişim firmalarının
Türkiye’deki faaliyetleri için
vergilendirilmesi**

İnternet üzerinden yurt dışı kaynaklı olarak Facebook ve Twitter gibi sosyal paylaşım, YouTube gibi video paylaşım ve Google gibi arama motoru hizmeti sunan firmaların Türkiye’deki faaliyetleri nedeniyle elde ettiği gelirlerin vergilendirilebilmesini ve bunlarla IP adreslerinin paylaşımı ve kişilik haklarının korunmasını teminen içeriğin çıkarılması gibi konularda işbirliğinin sağlanmasını teminen, bunların Türkiye’de yetkili temsilcilik ve irtibat bürolarının oluşturulmasının sağlanması ve bu amaçla uluslararası girişimlerde bulunulması önem arz etmektedir.

- EKONOMİ BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI

BÖLÜM

G

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. DİJİTAL OYUN SEKTÖRÜNE İLİŞKİN ÖNERİLER**
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-65

Yerli ve Türkçe içerikli oyun üretiminin teşvik edilmesi ve dijital oyunlar için derecelendirme mekanizması tesis edilmesi

edilmesi

Yurt dışı kaynaklı dijital oyun pazarı ve oyun üretimi nedeniyle, yurt dışına çıkan trafiğin ve pazar gelirlerinin yurt içinde tutulabilmesini, bu gelirlerin vergilendirilebilmesini, çocukların ve gençlerin fiziksel, ruhsal ve ahlaki gelişimlerini olumsuz yönde etkilemeyecek oyunların üretimini teminen;

a. Yerli ve Türkçe içerikli oyun üretiminin niceliksel ve niteliksel olarak geliştirilmesi ve yurt dışı kaynaklı oyunlarla rekabet gücünün ve bu alandaki istihdamın artırılması, ilgili eğitim kurumlarında oyun programlama ve oyun tasarım eğitimlerinin de verilmesi ve yükseköğrenim kurumlarına bu alanlarda bölümler açılması, ilgili kurumlarca yabancı sermayeli yatırımlar da dâhil olmak üzere bu sektöre ilişkin tüm yatırımların, araştırma geliştirme faaliyetlerinin ve istihdamın desteklenmesi ve bu kapsamda vergisel avantajlar da sağlanması,

b. Uluslararası çevrimiçi ve çevrimdışı oyun üretim ve sunumuna ilişkin derecelendirme ve yaş sınırlandırması ölçüt ve kuralları ile bu ölçüt ve kurallara aykırılık halinde

uygulanacak tedbir ve müeyyidelerin uyarlanarak bir an önce uygulanmaya başlanması, uygulamanın takibinin sağlanması ve uygulanan yaptırımlar da dâhil olmak üzere sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılması,

c. Oyun derecelendirmesi ve yaş sınırlandırmasına ilişkin ölçüt ve kurallara ilişkin farkındalık oluşturmak amacıyla tanıtım çalışmalarının yapılması ve bu amaçla özellikle radyo ve televizyon yayınları ile dijital oyun tanıtımlarının yapıldığı internet sitelerinden yararlanılması

önerilmektedir.

- EKONOMİ BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- TÜDOF
- MALİYE BAKANLIĞI
- YÖK
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- SAĞLIK BAKANLIĞI

ÖNERİ-66

Mevzuata uygun olmayan çevrimiçi kumar ve bahisle etkin mücadele edilmesi

Mevzuatın verdiği izinler dışında, sanal veya gerçek paraya dayalı çevrimiçi kumar ve bahisle mücadelenin geliştirilmesi gerekmektedir.

- ADALET BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- MALİYE BAKANLIĞI
- TUDOF

ÖNERİ-67

Dijital oyun programlama ve oyun tasarımı ilişkin eğitim imkânlarının artırılması

Eğitim sisteminde dijital oyun programlama ve oyun tasarımı müfredatı oluşturulmadır. Temel eğitim ve yükseköğretimde bu alanda ulusal yarışmalar yapılarak üretkenlik teşvik edilmelidir.

- YÖK
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
- TUDOF

ÖNERİ-68

Oyun tabanlı eğitim yöntemlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması

Birçok ülkenin en çok önem verdiği konulardan biri olan “Oyun Tabanlı Eğitim” yaklaşımı doğrultusunda uluslararası iyi uygulamalar da incelenerek yöntemler geliştirilmelidir. Böylece çocuklarımıza; stratejik düşünme, takım çalışması, analitik zekâ, özgüven, liderlik ve problem çözme gibi yetenekler kazandırılabilir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- YÖK

BÖLÜM

H

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İNTERNET TOPLU KULLANIM SAĞLAYICILARA (İNTERNET KAFELERE) İLİŞKİN ÖNERİLER**
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-69

İnternet kafelerin kalitesinin yükseltilmesi ve bunlardan sosyal-eğitsel merkezler olarak istifade edilmesi

İnternet toplu kullanım sağlayıcıların (İnternet kafelerin) toplumun bilgisayar ve İnternet kültürünü destekleyici birer sosyal ve eğitsel merkezler olarak değerlendirilmesini teminen;

- a. İnternet kafelerin yurt genelinde mesleki örgütlenmesinin sağlanması,
- b. İnternet kafe için gereken fiziki koşullar, İnternet kafe işletenlerde aranan eğitim şartı ve diğer niteliklerin, hizmet sunum ve kalite standartlarının, mesleki ve etik kuralların belirlenmesi ve tüm bunların İnternet kafe işletilebilmesi için yurt genelinde aranan kriterler olarak tanımlanması,
- c. İnternet kafelerin denetim standartlarının ve denetçilerin niteliklerinin belirlenmesi, yükümlülüklerine uygun olarak faaliyet gösterip göstermediklerinin yapılan denetimlerle düzenli olarak takibi ve belirlenen yükümlülüklere aykırılık halinde eylemin ağırlığına göre, idari para cezaları başta olmak üzere gereken tedbir ve müeyyidelerin kademelendirilerek uygulanması, uygulanan yaptırımlar da dâhil olmak üzere denetim rapor ve sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılması ve aynı zamanda İnternet

kafelerde kullanıcıların görebileceği şekilde panolara asılması,

- d. Meslek örgütleri ve ilgili kurumlar tarafından, internet kafe işletenlere yönelik mesleki ve hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi, katılımlarının takibi ve katılımcıların belgelendirilmesi,
- e. İnternet kafelerin fiziki ve teknik imkânlarından, eğitim kurumlarınca eğitim amaçlı olarak yararlanılablmesinin sağlanması,
- f. İnternet kafelerde elektronik spor turnuvalarının düzenlenmesinin, bu turnuvalara ortam sağlayabilecek internet kafeler ve turnuvalara ilişkin standartlar ile uygulama usul ve esaslarının meslek örgütleri tarafından belirlenmesinin sağlanması,
- g. İnternet kafelerin bilgisayar ve internet kültürünü destekleyici birer sosyal ve eğitsel merkezlere dönüştürülmesine ve niteliklerinin artırılmasına yönelik projelerinin başta Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı olmak üzere ilgili kurumlar tarafından desteklemesinin sağlanması

önerilmektedir.

- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- KOSGEB

BÖLÜM I

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İNTERNET KULLANIMININ TOPLUMSAL BOYUTUNA İLİŞKİN ÖNERİLER**
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-70

İnternetin güvenli, bilinçli ve etkin kullanımı için araştırmaların teşvik edilmesi ve farkındalık çalışmalarının artırılması

Başta çocuk ve ergen sağlığını riske atan siber zorbalık, akran istismarı, çocuk pornografisi, cinsel istismar, madde kullanımı, zararlı içerik, bilgi kirliliği ve benzeri suç ve problemlerle mücadele konusunda araştırmalar yapılmalı, araştırma sonuçları konusunda uzman profesyonellerle birlikte değerlendirilmeli, mücadeleye yönelik politikalar ve uluslararası işbirlikleri geliştirilmeli, internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımına yönelik toplumsal farkındalığın artırılması için, bu çalışmalar ve sonuçları hakkında kamuoyu düzenli bilgilendirilmeli, bu amaçla kısa filmler ve kamu spotlarının üretilmesi ve okuyucu dostu el kitapçıklarının dağıtımı yaygınlaştırılmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- ÇOCUK İZLEME MERKEZLERİ YÖNETİM VE KOORDİNASYON KURULU
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

ÖNERİ-71

İnternette sosyal ve psikolojik mağduriyetlerle karşılaşanların korunması ve rehabilitasyonu için gerekli tedbirlerin alınması

Siber zorbalık, akran istismarı, çocuk pornografisi, cinsel istismar gibi suçlar ve internette kişilik haklarına saldırılarla mücadeleyle ve bu suç ve eylemlerden zarar görenleri korumaya yönelik hukuki altyapının güçlendirilmesi, bu suçlardan zarar gören çocukların rehabilite edilmesinde çocuk izleme merkezlerinden yararlanılması ve bu merkezlerin mağdurlara internet üzerinden destek verebilmesinin sağlanması önerilmektedir.

- ADALET BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- ÇOCUK İZLEME MERKEZLERİ YÖNETİM VE KOORDİNASYON KURULU
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- SAĞLIK BAKANLIĞI

ÖNERİ-72

İnternet yoluyla işlenen suçlardan korunma ve kişilik haklarının ihlali konularında toplumsal farkındalığın

artırılması

Başta çocuklar ve gençler olmak üzere, kullanıcıların internet ortamında kişisel iradeleriyle aktardıkları kişisel bilgilerinin ortaya çıkardığı riskler, güvenlik ve gizlilik ayarlarındaki zafiyet nedeniyle hesaplarının ele geçirilmesi, internet yoluyla işlenen suçlar, kişilik haklarının ihlali ile bunların önlenmesi ve bunlarla karşılaşmaları halinde izlemeleri gereken yollar hakkında bilgilendirilmelerinin sağlanması kritik öneme sahiptir.

- ADALET BAKANLIĞI
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- YÖK
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÖNERİ-73

İnternetin riskleri kadar fırsatları konularında da toplumsal bilinçlendirme çalışmaları yapılması

İnternetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımıyla ilgili çalışmalarda internetin barındırdığı risklerin, kullanıcıların internet ve bilişim teknolojilerinden korkmalarına, soğumalarına ve bu teknolojileri dışlamalarına neden olmayacak şekilde işlenmesi ayrıca bu çalışmalarda internet ve bilişim teknolojilerinin sağladığı fırsatlar hakkında da yeteri kadar bilgi verilmesi gerekmektedir.

- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- YÖK
- ÇOCUK İZLEME MERKEZLERİ YÖNETİM VE KOORDİNASYON KURULU

ÖNERİ-74

İnternetin bilinçli kullanım düzeyine ilişkin akademik araştırmaların teşvik edilmesi

Çocukların bilişim teknolojilerini kullanma, tüketme, ailelerin bu anlamda bilgi ve duyarlılık düzeyini anlama ve yakın gelecekte artma riski bulunan suçların ve sosyal risklerin önceden tahmin edilerek gerekli önlemlerin alınabilmesi için ulusal düzeyde akademik araştırmalar yapılmalıdır.

- YÖK
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- SAĞLIK BAKANLIĞI

ÖNERİ-75

İnternet kullanıcılarına yönelik ulusal yardım ve destek hattının oluşturulması

İnternet ortamında suç teşkil eden, sakıncalı ve zararlı içerikle mücadele ile bilişim teknolojisi ürünleri ve internet kullanımından kaynaklanan psiko-sosyal, hukuki, teknik ve sağlıkla ilgili mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla, uluslararası örneklerine uygun olarak yardım ve destek hattı oluşturulmalıdır.

- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- SAĞLIK BAKANLIĞI

ÖNERİ-76

İnternet yoluyla işlenen suçlara ilişkin caydırıcılığı artıracak tedbirler ve yaptırımların kurgulanması

İnternet üzerinden işlenen suçlarda verilecek cezaların ağırlaştırılması, kişilik haklarının korunmasına yönelik tedbirlerin artırılması ve konusu suç teşkil eden ve/veya kişilik haklarına saldırı teşkil eden içeriğe karşı caydırıcılığın sağlanmasını teminen, içerik sağlayıcının bağlantı sağladığı başkasına ait içerikten de sorumluluğuna gidilmesi yönünde düzenleme yapılması önerilmektedir.

- ADALET BAKANLIĞI
- BTK
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

ÖNERİ-77

Site yerine içerik engelleme ve cevap hakkı mekanizmalarının tesis edilmesi

İnternet sitelerine erişimin tamamen engellenmesi yerine, yalnızca konusu suç teşkil eden ve/veya kişilik haklarına saldırı teşkil eden içeriğin yayından çıkarılması sağlanmalı ve cevap hakkının etkin bir şekilde kullanılmasını sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

- BTK
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI

ÖNERİ-78

Güvenli internet paketi uygulamasının geliştirilmesi

Güvenli internet paketleri çeşitlendirilmeli ve bireyler paketlerin kullanılacağı zaman aralığını belirleyebilmelidir.

- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

ÖNERİ-79

İnternetin güvenli, bilinçli ve etkin kullanımı için tüm paydaşların işbirliği içinde çalışmalar yürütülmesi

İnternetin güvenli, bilinçli, etkin ve doğru kullanımı konusunda özellikle sivil toplum kuruluşlarının özendirilmesi ve desteklenmesi, konu ile ilgili olarak başta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ve Diyanet İşleri Başkanlığı olmak üzere, tüm kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum paydaşlarının işbirliği içerisinde çalışmalarda bulunulması, projeler üretilmesi, kamu bilinçlendirme merkezleri kurulması, eğitimler ve seminerler düzenlenmesi önerilmektedir.

- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- SAĞLIK BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK
- DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
- STK'LAR

ÖNERİ-80

İnternet içeriklerinde akıllı işaretleme mekanizmasının tesis edilmesi ve kullanımının özendirilmesi

İnternet içerikleri başta olmak üzere, video ve filmlerin uluslararası derecelendirme ve yaş sınıflandırılması ölçüt ve kurallarına uygun olarak televizyon yayınlarında olduğu gibi akıllı işaretleme yoluyla sınıflandırılmasına ilişkin usul ve esaslar ile aykırılık halinde uygulanacak tedbir ve müeyyidelerin tespiti ile bir an önce uygulanmaya başlanmalı, uygulamanın etkin bir şekilde takibi sağlanmalı ve uygulanan yaptırımlar da dâhil olmak üzere sonuçları kamuoyuyla paylaşılmalı; konuya ilişkin ölçüt ve kurallarla uygulamanın sonuçlarına ilişkin bilgilendirme, tanıtım ve reklamlarda geleneksel basın yayın organlarının yanında yeni medyadan (internet, sosyal medya, mobil teknolojiler, IP TV, dijital yayınlar gibi) etkin bir şekilde yararlanılmalıdır.

- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- RTÜK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- SAĞLIK BAKANLIĞI

ÖNERİ-81

İnternetin güvenli, bilinçli ve etkin kullanımına için geleneksel ve yeni medyadan yararlanılması

İnternetin güvenli, bilinçli, etkin ve doğru kullanımının toplumda yerleşmesi için hem geleneksel basın yayın organlarından hem de yeni medyadan (internet, sosyal medya, mobil teknolojiler, IP TV, dijital yayınlar gibi) etkin bir şekilde yararlanılmalıdır.

- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- RTÜK
- SAĞLIK BAKANLIĞI

ÖNERİ-82

Bilişimin fırsat ve risklerine medyada yeteri kadar yer verilmesinin sağlanması

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımına ilişkin imkânlar ve risklerin, medyada, toplumda doğru kanaat oluşumunu destekler mahiyette yer alması sağlanmalıdır.

- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- RTÜK
- YÖK

ÖNERİ-83

Çevrimiçi kaynak araştırma yöntemleri hakkında kamuoyunun bilinçlendirilmesi

Çevrimiçi ortamda karşılaşılan bilginin doğruluğunun sorgulanması, farklı kaynaklardan araştırma ve kaynak karşılaştırması yapılması hususunda kamuoyu bilinçlendirilmelidir.

- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- YÖK
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- RTÜK
- SAĞLIK BAKANLIĞI

ÖNERİ-84

Çevrimiçi pozitif içeriği artırmaya yönelik tedbirler alınması, kamu kurumlarının çocuklara özel sitelerinin yayımlanması, içerik üretiminde çocukların düşünülmesi

Çocuk ve ergenlerin, interneti bilinçli ve güvenli kullanımı ile fiziksel ve ruhsal gelişiminin sağlığını teminen,

a. Çocuklar için, çizgi filmler başta olmak üzere, eğitici, eğlendirici ve bilgilendirici çevrimiçi pozitif içerik üretimi ile bu amaçla çocuk ve ergenlere yönelik oluşturulacak internet sitelerinin yapımı ve kullanımı teşvik edilmelidir.

b. Çocukların yaşlarına uygun içeriklere erişebilecekleri networkler ve arama motoru oluşturulmalı, kamu kurumları [www.cocuk.{kurumadı}.gov.tr formatında] görevlerini ve

hizmetlerini en sade ve anlaşılır biçimde görsel öğelerle çocuklara sunmalıdır.

c. Çocuklara özel internet sitelerinde, çocuk dilinde haberler sunularak çocuklara gündemi takip etme ve haber okuma alışkanlıkları kazandırılmalı, bu internet sitelerinde çocuklara söz hakkı verilerek, özellikle kendileriyle ilgili konularda yorumda bulunmalarının ve kendilerini ifade etmelerinin kolaylaştırılması sağlanmalıdır.

d. Görsel ve işitsel medyada, programların senaryosunun yazımından izleyiciye sunumuna kadar geçen tüm süreçte çocuk ve ergen gelişiminin gözetilmesi büyük öneme sahiptir.

- RTÜK
- EKONOMİ BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- SAĞLIK BAKANLIĞI
- TÜM KAMU İDARELERİ

BÖLÜM

J

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülöklere İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMININ EĞİTİM BOYUTUNA İLİŞKİN ÖNERİLER**
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-85

Eğitim sistemimizin sorgulayan, esnek ve sistemli düşünebilen bireyler yetiştirme hedefine sahip olması

Bilgisayarda ve ansiklopedide var olan verileri tekrar eden bireyler yerine, gerektiğinde bunları değerlendirebilen, akıllarını kullanarak kendilerine yeni bir yol açabilen, hayal gücü ve özgüveni yüksek, sorunu hızla fark edip, çözüm ve yeni çıkış yolları bulabilen, esnek düşünebilen bireyler yetiştirilmesi hedeflenmelidir. Eğitim sistemi, bahse konu hedefe hizmet etmelidir.

- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- YÖK
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

ÖNERİ-86

Bilişim ve eğitim temelli TRT kanalı kurulması ve bu alanda TV içeriklerinin zenginleştirilmesi

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından, bilişim ve eğitim temelli yayın amacıyla kurulan bir kanalın inovatif ve eleştirel düşünmeyi destekleyici belgesel ve programlarla zenginleştirilmesi, özel radyo ve televizyon yayınlarında da bu hususlara dikkat edilmesinin sağlanması önerilmektedir.

- TRT
- RTÜK

ÖNERİ-87

Öğrencilerde fikri mülkiyet hakkına ilişkin farkındalığın artırılması ve bunun için öğrencilere ücretsiz patent başvuru

imkânı sunulması

Öğrencilerin bilişim alanındaki faaliyetleri sonucunda oluşan üretimlerle ilgili fikri mülkiyet haklarının korunması hususunda farkındalık oluşturulmalı, ürünleriyle ilgili olarak patent/ faydalı model başvuru yöntemleri (basılı belgelerle ve çevrimiçi başvuru) öğretilmeli ve ücretsiz olarak patent/faydalı model alabilmeleri sağlanmalıdır.

- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- YÖK
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI (İş Melekleri)

ÖNERİ-88

e-Okul sisteminde bilişim ve internet konularında içerik sunulması ve anılan sistemin bilinçlendirme amacıyla da kullanılması

Milli Eğitim Bakanlığı e-okul sistemi, bilinçlendirme çalışmaları için aktif olarak kullanılmalı ve anılan sistemde bilişim ve internet konularında içerik sunulmalıdır.

- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

ÖNERİ-89

Öğrencilere bilgisayar destekli eğitim programları ve materyalleri üretilmesi

Öğrencilerin eğitim faaliyetlerini ders dışı zamanlarda da aktif şekilde yürütebilmesi amacıyla bilgisayar destekli eğitim programları, eğlendirici ve öğretici internet portalleri gibi imkânlar artırılarak, öğrencilerin bu imkânlardan yararlanabilmeleri sağlanmalıdır.

- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- STK'LAR
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-90

Öğrencilerin sosyal hayatına ilişkin imkânların artırılması

Bilişim teknolojileri ve internetin olası risklerinin en aza indirebilmesini teminen, öğrencilerin aile ve arkadaşlarıyla vakit geçirebileceği, eğlenebileceği ve aynı zamanda eğitimlerine de katkıda bulunacak eğitici, eğlendirici öğretim materyallerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır.

- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- STK'LAR
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-91

Bilişim temelli pozitif içerik üretiminin teşvik edilmesi

Bilişim temelli pozitif içerik oluşturan eğitim kurumları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör kuruluşları teşvik edilmelidir.

- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- YÖK
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

ÖNERİ-92

Okullarda bilişim ve internet toplulukları kurulması

Okullarda ve yükseköğrenim kurumlarında, bilişim ve internetle ilgili sosyal topluluk ve dernekler kurulması, öğrencilerin bunlara üyeliği ve faaliyetlerine katılımı teşvik edilmelidir.

- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- YÖK

ÖNERİ-93

Bilgisayar destekli eğitim imkânlarının artırılması (uzaktan eğitim, telekonferans, açık ders vs.)

Bilişim teknolojileri ürünlerinden eğitim ve iş amaçlı olarak azami oranda faydalanılması ve bu amaçla;

- a. Uzaktan eğitim faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, kamu kurumlarınca hizmet içi eğitim faaliyetlerinde uygun olduğu ölçüde uzaktan eğitim modelinin kullanılması,
- b. İş hayatında telekonferans yönteminin aktif şekilde kullanılması,
- c. Önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında uzaktan eğitim imkânının artırılması,
- d. Açık lise ve açık öğretim kapsamındaki derslerin bilgisayar destekli eğitim ile güçlendirilmesi,
- e. Hayat boyu öğrenmenin gereği olarak yükseköğrenim kurumlarında okutulan ders içeriklerinin internet vasıtasıyla ve açık ders yöntemiyle ilgililere açılması

önerilmektedir.

- BAŞBAKANLIK
- DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Mahalli İdareler)
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- YÖK
- TÜM KAMU İDARELERİ
- KOSGEB

ÖNERİ-94

Akademik kesim performans kriterlerinin üretim odaklı hale getirilmesi

Akademik kesimin performans kriterleri arasında;

- Bilimsel çalışmaların sonuçlarının ticarileşmesi,
- Çalışmalar neticesinde fikri mülkiyet hakları tesis edilmesi (patent, faydalı model vs.),
- Üniversite gelirlerinin artırılması

gibi kriterler yer almalıdır. Üniversitelere yapılacak devlet yardımları bu alanlara endekslenmelidir.

- YÖK
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-95

Ar-Ge ve inovasyon için bilgi havuzu oluşturulması

Bilimsel makaleler, bilimsel kitaplar, Ar-Ge ve inovasyon için kayda değer dokümanlar, fikri mülkiyet hakları (patent, telif hakkı, tasarım vb.) bir bilgi havuzunda toplanmalı ve bahse konu bilgi havuzuna araştırmacılar ve girişimciler için erişim kolaylaştırılmalıdır.

- YÖK
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI
- TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ
- KOSGEB

BÖLÜM

K

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa'da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ ÜRÜNLERİ VE İNTERNET KULLANIMININ SAĞLIK BOYUTUNA İLİŞKİN ÖNERİLER**
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-96

İnternet bağımlılığı ve sorunlu internet kullanımına ilişkin toplumsal bilinçlendirme çalışmaları yürütülmesi

İnternet bağımlılığından etkin korunma sağlanmasını teminen, başta çocuk ve ergenler olmak üzere kullanıcıların internet bağımlılığı ve sorunlu internet kullanımı konusunda etkili ve sürekli bir şekilde bilinçlendirilmelidir. Ayrıca;

- a. İnternet bağımlılığı ve sorunlu internet kullanımının erken belirtilerinin aile veya okulda fark edilebilmesi amacıyla çalışmalar yapılması,
- b. Günlük internet kullanım kurallarının (kullanım süresi ve kullanım zamanı gibi) belirlenmesi ve belirlenen kurallara uyulması,
- c. İnternet ve bilgisayar başında geçirilen sürenin azaltılması ve bu amaçla internet servis sağlayıcılar tarafından abone tercihinine bağlı olarak internete bağlı kalınan sürenin belirli aralıklarla bağlı cihaza uyarı mesajı gönderilmek suretiyle hatırlatılmasının ve günlük süre kotalı tarifelerin oluşturulmasının sağlanması,
- d. Sosyal ve eğlence amaçlı bilgisayar ve internet kullanımını ikame edebilecek türden sosyal, sportif ve kültürel

etkinliklere yönelimin sağlanması, yerel yönetimler tarafından bu faaliyetlerin yapılabileceği tesislerin artırılması ve kullanımının teşvik edilmesi,

e. Çocuk ve ergenlerin psiko-sosyal gelişiminin desteklenmesi, bu amaçla aile içi, okul içi etkili iletişim ve süreç yönetimi stratejilerinin geliştirilmesi,

f. İnternet bağımlılığı ve sorunlu internet kullanımına karşı, bazı istisnai durumlarda, internet erişiminin kesilmesi, bilgisayarın kaldırılması gibi tedbirlere başvurulması,

g. İnternetin sorunlu kullanımına ilişkin ulusal düzeyde araştırma yapılması, konuya ilişkin gerekli noktalarda internet bağımlılığı ünitelerinin kurulması ve uygun tedavi ve rehabilitasyon için kullanıcıların internet bağımlılığı ünitelerine yönlendirilmelerinin sağlanması

tavsiye edilmektedir.

- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- SAĞLIK BAKANLIĞI
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- YÖK
- MAHALLİ İDARELER

ÖNERİ-97

Uzun süreli bilgisayar kullanımından kaynaklı ergonomik sorunlar hakkında bilinçlendirme faaliyetleri

gerçekleştirilmesi

Uzun süreli bilgisayar kullanımının ortaya çıkardığı ergonomik sorunlarla ilgili farkındalığın artırılmasını amaçlayan eğitimlerde;

- a. Bilgisayarlı çalışma ünitelerinin kullanıcının temel özellikleri (yaşı, cinsiyeti, antropometrik özellikleri gibi) gözetilerek düzenlenmesi,
- b. Bilgisayarlı çalışma ünitelerinin düzenli kontrol, bakım ve iyileştirilmelerin yapılması

konuları vurgulanmalı ve ilgililer tarafından bu hususların uygulanması sağlanmalıdır.

- SAĞLIK BAKANLIĞI
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- YÖK
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

ÖNERİ-98

Mesleki kas/iskelet sistemi hastalıklarına ilişkin farkındalığın artırılması ve erken tanı ve tedavi için gerekli tedbirlerin alınması

Mesleki maruziyetler ve mesleki kas iskelet sistemi hastalıkları konularında sağlık çalışanlarının eğitimine önem verilmeli ve mesleki kas iskelet sistemi hastalıklarında erken tanı ve tedavi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
- SAĞLIK BAKANLIĞI

ÖNERİ-99

Teknolojik cihazların sağlıklı kullanımı için gerekli tedbirlerin alınması

Bilgisayar ve diğer bilişim teknolojileri cihazlarının sağlıklı kullanımına ilişkin eğitimler yaygınlaştırılmalı, gereksiz ve uzun süreli kullanımların muhtemel etkilerine ilişkin konularda toplumsal bilinçlenme sağlanmasını teminen, bu eğitimlerde etkileri kesinleşmemiş olmamakla birlikte ihtiyaten;

- a. Mobil telefon kullanımında kablolu kulaklık veya hoparlör kullanımının tercih edilmesi,
- b. Büyüme ve gelişmesi süren çocuklarda mobil elektronik haberleşme cihazlarının kullanım yaşının geciktirilmesi,
- c. Gebelikte mobil elektronik haberleşme cihazlarının kullanımının asgari düzeye indirilmesi,
- d. Mobil telefonla konuşmaların gereğinden fazla uzun tutulmaması,
- e. Mobil telefon kullanımında; giden aramalarda numara çevrildikten sonra çağrı kuruluncaya kadar telefonun vücuttan uzakta tutulması ve bağlantının gözle izlenmesi, gelen aramalarda ise önce çağrının yanıtlanıp sonra telefonun kulağa götürülmesi,
- f. Mobil elektronik haberleşme cihazı satın alırken SAR değerinin belirlenen standartlara uygunluğuna dikkat edilmesi,
- g. Bebek odalarının yakınında mobil elektronik haberleşme cihazlarının bulundurulmaması,
- h. Uykudan önce mobil elektronik haberleşme cihazlarının kapatılması, kapatılmayacaksa bile başucundan uzağa konulması,

i. Mobil elektronik haberleşme cihazlarının motorlu araç kullanırken ve akaryakıt istasyonlarında kullanılmaması gibi hususlar vurgulanmalıdır.

- SAĞLIK BAKANLIĞI
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- YÖK
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

ÖNERİ-100

Hücresel baz istasyonlarının mevzuata uygun olarak kurulması ve bu alanda etkin denetim yapılması

Toplumun haberleşme ihtiyacının karşılanması ve bu amaçla işletmecilerin kapsama alanına ilişkin taahhütlerinin yerine getirilmesi amacı ile kurulması zorunlu bulunan hücresel baz istasyonlarının yer seçimlerinin Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu düzenlemelerine uygun olarak yapılması, anaokulları, kreşler, okullar, çocuk oyun alanları, hastaneler ve huzurevleri yakınındakiler başta olmak üzere, tüm baz istasyonlarının denetim ve ölçümlerinin de düzenli ve sıkça yapılması önerilmektedir.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK

ÖNERİ-101

Mobil elektronik haberleşme cihazlarının SAR değerine ilişkin etkin takip mekanizması geliştirilmesi

Mobil elektronik haberleşme cihazlarının piyasaya arzında SAR değerlerinin ürünün ambalajı üzerinde yazılmasının zorunlu hale getirilmesi, piyasa gözetim ve denetiminde bu hususa da dikkat edilmesi, piyasa gözetimi ve denetimi sonucunda belirlenen SAR değerlerine uygun olmayan cihazlar hakkında piyasaya arzın yasaklanması ve toplatılması müeyyidelerinin uygulanması önerilmektedir.

- EKONOMİ BAKANLIĞI
- TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- BTK
- SAĞLIK BAKANLIĞI
- GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

ÖNERİ-102

BİT ürünlerinin sağlığa uygunluğuna dair kullanım kılavuzu hazırlanmasının ve ambalaj üzerinde bilgilendirme yapılmasının zorunlu hale getirilmesi

Bilişim teknoloji ürünlerinin sağlık açısından uygunluğuna ilişkin bilgilerin ürün ambalajında ve kullanım kılavuzlarında yer alması sağlanmalıdır.

- EKONOMİ BAKANLIĞI
- TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- BTK
- SAĞLIK BAKANLIĞI
- GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

ÖNERİ-103

Tüm paydaşların işbirliği ile BİT ürünlerinin sağlık etkileri üzerinde araştırmalar yapılması ve doğru bilgi paylaşım kanallarının oluşturulması

Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, yükseköğrenim

kurumları ve sivil toplum kuruluşları tarafından işbirliği içerisinde internet ve bilişim teknolojisi ürünlerinin kullanımının toplum ve birey sağlığı üzerindeki etkileri ile elektromanyetik alanların sağlık üzerine etkileri konularında periyodik olarak araştırmalar ve çalışmalar yapılması, bunların sonuçları hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi, bu alanda yapılanların paylaşıldığı bir bilgi havuzu ve bilgi akışının sağlanacağı bir mekanizmanın oluşturulması önerilmektedir.

- SAĞLIK BAKANLIĞI
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK
- TÜBİTAK
- YÖK
- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI (MEB)
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

ÖNERİ-104

Tele-tıp, e-sağlık ve sağlık bilgi sistemlerinde entegre sistem tasarımı yapılması

Sağlık Bakanlığınca tele tıp, e-sağlık uygulama ve olanaklarının geliştirilmesi, bilişim teknolojileri ürünlerinin kullanımının mevcut tüm alt birim ve kurumlarını da içerecek şekilde entegre sistem tasarımlarıyla artırılması önerilmektedir.

- SAĞLIK BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-105

BİT ürünlerinin ve kullanımının zekâya etkileri üzerine akademik çalışmalar yapılması

Bilişim teknolojileri ürünleri ve internet kullanımının zekâ üzerindeki etkileri ile ilgili üniversiteler ve nöropsikologların araştırmalarının artırılması teşvik edilmelidir.

- SAĞLIK BAKANLIĞI
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- YÖK

BÖLÜM L

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa'da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. BİLİŞİM SUÇLARIYLA MÜCADELEYE İLİŞKİN ÖNERİLER**
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-106

Kolluk kuvvetlerinin bilişim suçlarıyla etkin mücadele kapasitelerinin artırılması ve uluslararası standartlara

uygun yapılandırılması

Emniyet Genel Müdürlüğü başta olmak üzere, bilişim suçlarıyla doğrudan mücadele eden kolluk güçleri uluslararası standartlara göre yapılandırılmalı ve bu alanda sertifikalı/nitelikli bilişim uzmanı personel istihdam edilmelidir. Anılan birimlerin suçla mücadele kabiliyetlerini artırmayı teminen, gerekli bilişim altyapısı (yazılım ve donanım) oluşturulmalıdır.

- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- MİT
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-107

Bilişim suçlarıyla etkin mücadele için kurumlar arası sistem entegrasyonlarının ve birlikte çalışabilirliğin teşvik edilmesi

Bilişim suçlarıyla mücadele ve şüphelilerin yakalanması için hızlı bir şekilde işlenen, araştırılması ve anında tespit edilmesi gereken bilişim suçlarında, kurumlar arası bilgi akışının hızlı bir şekilde gerçekleşmesi için gereken etkin koordinasyon ve sistem entegrasyonları için teknik ve hukuki altyapı ile birlikte çalışabilirlik altyapısı en etkin bir şekilde tasarlanmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- MİT
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-108

Ulusal sınırları aşan bilişim suçları için uluslararası anlaşmaların artırılması ve ulusal güvenlik standartlarının

oluşturulması

Bilişim suçlarının sınır aşan suçlardan olması nedeniyle suç soruşturmasında kullanılacak verilerin diğer ülke kamu ve özel kurum kayıtlarında bulunması durumunda bu verilerin hızlı bir şekilde alınabilmesi için, gereken uluslararası anlaşmaların yapılması ve ikili işbirliklerinin geliştirilmesi ve ulusal güvenlik standartlarının belirlenmesi gerekmektedir.

- ADALET BAKANLIĞI
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- TBMM

ÖNERİ-109

Bilişim suçları konusunda vatandaşın ve kamu personelinin bilinçlendirilmesi

Bilişim suçlarıyla mücadele kapsamında, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Polis Akademisi Başkanlığı başta olmak üzere, ilgili kurumlar, yükseköğrenim kurumları ve sivil toplum kuruluşları tarafından;

a. İnternet başta olmak üzere bilişim teknolojileri kullanılarak işlenen suçlar, bu suçlarla mücadeleye ilişkin alınabilecek tedbirler ve karşılaşıldığında izlenecek usuller ile ilgili konularda, toplumun bilinçlendirilmesine yönelik seminerler, kurslar ve eğitim programları gibi etkinlikler düzenlenmeli,

b. Yaygın suç işleme yöntemleriyle ilgili kamu spotları hazırlanmalı ve yayınlanmalı,

c. Stratejik önemi ve özelliği haiz bilgilere sahip kamu kurumlarının çalışanları başta olmak üzere, tüm kamu personeli, vatandaşın kişisel bilgilerinin korunması, bilgi güvenliği ve bilişim suçları gibi konularda bilinçlendirilmelidir.

- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
- RTÜK
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK

ÖNERİ-110

Suç soruşturması yapan tüm birimlerin dijital deliller hakkında eğitilmesi

Dijital suç delillerinin toplanması ve raporlanması sürecini kapsayan adli bilişim çalışmalarının sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesini teminen, suç soruşturması yapan tüm birimlerin personeli dijital deliller hakkında eğitilmelidir.

- ADALET BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- MİT
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-111

Kolluk kuvvetleri ile işbirliği içinde yükseköğretimde adli bilişim eğitimi verilmesi

Yükseköğretim kurumlarının bilgisayar mühendisliği bölümleri başta olmak üzere ilgili bölümlerinde adli bilişim alanında çalışmalar yapılmalı, bu alandaki çalışmalarda kolluk birimleri ile işbirliği sağlanmalıdır.

- YÖK
- ADALET BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- MİT
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-112

Dijital deliller konusunda bilirkişilik standartlarının belirlenmesi ve eğitimlerinin verilmesi

Dijital deliller ile ilgili bilirkişilik yapanlar için gereken standartlar oluşturulmalı ve dijital delillerin incelenmesinde bilirkişilik yapabilecek uzmanlar yetiştirilmesine yönelik programlar açılmalıdır.

- ADALET BAKANLIĞI
- YÖK
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- MİT
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-113

Ulusal “siber istihbarat” altyapısının oluşturulması

Ulusal “siber istihbarat” altyapısı oluşturulmalı; bu konu, gerekli mevzuat değişikliği yapılarak MİT, TSK ve Kamu Güvenliği Müsteşarlığının görev tanımı içerisine alınmalıdır.

- ADALET BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- MİT
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-114

Ulusal siber güvenlik ve bilgi güvenliği stratejilerinin oluşturulması

Acilen ulusal siber güvenlik ve ulusal bilgi güvenliği stratejileri ve eylem planları oluşturulmalıdır.

- SİBER GÜVENLİK KURULU
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK
- MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB)
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI
- MİT
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- TÜBİTAK
- MASAK

BÖLÜM M

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. BİLGİ GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN ÖNERİLER**
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-115

Ulusal siber güvenlik stratejisinin oluşturulması ve çalışmaların stratejiye uygunluğunun Siber Güvenlik

Kurulunca denetlenmesi

Ulusal Siber Güvenlik Çalışmalarının Yürütülmesi, Yönetilmesi ve Koordinasyonuna İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Siber Güvenlik Kurulunca, ivedilikle ulusal siber güvenlik stratejisi ve eylem planı oluşturulmalı; planın uygulama sürecine ilişkin sorumlu kurum/kuruluşların açıkça belirlenmeli ve uygulama süreci periyodik olarak Kurul'a raporlanmalıdır.

- ADALET BAKANLIĞI
- SİBER GÜVENLİK KURULU
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK
- MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB)
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI
- MİT
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- TÜBİTAK

ÖNERİ-116

Ulusal siber güvenlik altyapısının güçlendirilmesine ilişkin tedbirler alınması

Ulusal siber güvenlik altyapısının güçlendirilmesini teminen,

- a. Kamu kurumlarında yaşanabilecek bilişim güvenliği olaylarına müdahalede bulunabilmek amacıyla bilgisayar olaylarına müdahale ekiplerinin kurulması,
- b. Bilgisayar olaylarına müdahale ekiplerinin kapasitesinin artırılarak, yurt çapında kurumlar arasında gereken koordinasyon sağlanarak, kritik olarak belirlenen tüm kurumlarla gerçekleşen bilişim güvenlik olaylarına yerinde müdahale yeteneğinin kazandırılması,
- c. Siber tehditlerin doğrudan hedefi haline gelen ve zarar görmesi halinde toplumsal düzeni bozabilecek kritik altyapıların tespiti ile bilgi teknolojilerinin kullanımından kaynaklanan risklerin analizinin yapılması, olası risklerin kapatılması için gerekli karşı önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması,
- d. Ulusal kritik bilgi sistemlerinde çalışmakta olan ya da bu sistemler için geliştirilen yazılımların sağlaması gereken güvenlik kriterlerin, uluslararası standartlara uygun olarak

belirlenmesi ve bahse konu yazılımların anılan kriterleri sağladıklarını doğrulayacak mekanizmaların geliştirilmesi,

e. Kamu kurumlarına, kurum bazında özelleştirilmiş test ve denetim prosedürleri kullanılarak düzenli aralıklarla güvenlik test ve denetimlerinin gerçekleştirilmesi,

f. Kamu kurumlarının bilgi güvenliğinin sağlanması, internet aracılığıyla sundukları hizmetlerin geniş kapsamlı saldırılardan korunması ve tüm paydaşların işbirliği ile saldırılara gerçek zamanda müdahale edilmesi için ulusal internet ağı izleme sisteminin kurulması,

g. Ulusal ağlarda dolaşan zararlı yazılımlar ve bulaştıkları sistemlerde yaptıkları etkilerin belirlenmesi, bu zararlı yazılımlara karşı uygulanacak korunma önlemlerinin geliştirilmesi,

h. Kamu kurumlarının güvenli, hızlı ve sürekli iletişimini sağlamak üzere, kamu kurumları arasında bilgi erişimi için ortak bir altyapının (kamu güvenli ağı - intranet) kurulması ve felaket durumunda sistemlerin çalışırılığını sağlamak üzere felaket kurtarma merkezi ve yedekli veri merkezi ihtiyaçlarının karşılanması

önerilmektedir.

- SİBER GÜVENLİK KURULU
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE

HABERLEŞME BAKANLIĞI

- BTK
- MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB)
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ
MÜSTEŞARLIĞI
- MİT
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- TÜBİTAK

ÖNERİ-117

Ulusal siber güvenlik kabiliyetinin geliştirilmesine yönelik tedbirler alınması

Ulusal siber güvenlik kabiliyetinin geliştirilmesini teminen;

- a. Yükseköğrenim kurumlarında siber güvenlikle ilgili derslerin sayısının artırılması ve içeriklerinin zenginleştirilmesi, bu konuda uzmanlaşmak isteyen öğrencilerin desteklenmesi, bu öğrencilere siber güvenlik konusunda dünyada yetkinliğini ispatlamış yükseköğrenim kurumlarında yüksek lisans ve doktora yapma olanağı sağlanması,
- b. Savaş halinde düşman ülke bilgi sistemlerini hedef alacak siber saldırıların Silahlı Kuvvetler bünyesinde teşkil edilecek siber komutanlık birimlerince yapılması ve bu amaçla gereken altyapının kurulması,
- c. Kamu kurumlarının ve belirli bir ölçeğin üstündeki özel sektör kuruluşlarının bilgi sistemlerinden ve siber güvenliğinden sorumlu personelinin düzenli olarak siber güvenlik eğitime tabi tutulması,
- d. Kurumların bilgi ve iletişim sistemlerinde milli olarak geliştirilmiş ürünlerin; milli ürünlerin mevcut olmadığı

durumlarda güvenlik değerlendirmesi ve sertifikalandırması milli olarak gerçekleştirilmiş ürünlerin; güvenlik değerlendirmesi milli olarak gerçekleştirilmiş ve sertifikalandırılmış güvenlik ürünlerinin mevcut olmadığı durumlarda uluslararası standartlar uyarınca değerlendirilmiş ve sertifikalandırılmış ürünlerin tercih edilmesi,

e. Belirlenmiş güvenlik kriterlerini sağlayan açık kaynak kodlu mevcut güvenlik ürünleri hakkında bilgilendirmeler yapılması, kılavuzlar yayınlanması ve açık kaynak kodlu yeni ürünlerin geliştirilmesi için platformlar oluşturulması

önerilmektedir.

- SİBER GÜVENLİK KURULU
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK
- MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB)
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI
- MİT
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- TÜBİTAK

ÖNERİ-118

Siber güvenlikle ilgili tüm paydaşlarla işbirliği içinde çalışmalar yapılması

Siber güvenlikle ilgili olarak, kamu kurumları, yükseköğrenim kurumları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve tüm paydaşların işbirliği ile ulusal düzeyde çalışmalar yapılmalı; bu alanda diğer ülkelerin ilgili otoriteleri ve uluslararası kuruluşlar ile de yakın işbirliği sağlanmalıdır.

- SİBER GÜVENLİK KURULU
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK
- MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB)
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- ADALET BAKANLIĞI
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI
- MİT
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- TÜBİTAK

ÖNERİ-119

Ulusal siber güvenlik uygulama sonuçlarının takibine ilişkin mekanizma kurulması

Ulusal Siber Güvenlik Çalışmalarının Yürütülmesi, Yönetilmesi ve Koordinasyonuna İlişkin Bakanlar Kurulu Kararının uygulama sonuçlarının izlenmesi ve raporlanması gibi hususları içeren kapsamlı bir kanuni düzenleme yapılması önerilmektedir.

- SİBER GÜVENLİK KURULU
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK
- MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB)
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI
- MİT
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- TÜBİTAK
- MASAK

BÖLÜM

N

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülüklerle İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. BİLGİ TOPLUMU, E-DEVLET VE KAMUDA BİLİŞİM YATIRIMLARINA İLİŞKİN ÖNERİLER**
- O. İnternet Medyasına İlişkin Öneriler

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-120

Bilgi toplumu faaliyetlerinin merkezi koordinasyonun sağlanması ve idarelerin bu anlamda

derecelendirilmesi

Bilgi toplumu faaliyetlerinin koordinasyonunun sağlanması amacıyla güçlü bir kurumsal yapılanmanın oluşturulması ve yetki karmaşasının ortadan kaldırılması, bu yapı tarafından kamu kurumlarının stratejik yönetim, iyi yönetim, insan kaynakları yönetimi, risk yönetimi, bilgi yönetimi ve iç kontrol sistemleri bakımından derecelendirilmesi önerilmektedir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-121

Yeni hazırlanan ulusal strateji belgelerinde bilişimle kalkınma ve siber güvenlik hedeflerinin esas alınması

Hazırlanacak yeni Kalkınma Planı ve Bilgi Toplumu Strateji, bilişimin ülke kalkınmasına katkısını azamiye çıkarma ve siber güvenliği sağlama işlevi taşımalıdır. Bu süreçte, TBMM Bilişim ve İnternet Komisyonu’nun bulguları ve önerileri dikkate alınmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-122

Bilgi toplumu stratejisinin ve eylem planının etkin performans takibinin ve raporlamasının yapılması

Bilgi toplumu stratejisinde belirlenen stratejik öncelik ve hedeflere uygun olarak çalışmaların yapılması, yapılan çalışmaların stratejiye ve belirlenen hedeflere uygunluğu ve performansı izlenmesi ve raporlanması sağlanmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- MALİYE BAKANLIĞI
- HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

ÖNERİ-123

Ulusal kritik bilgi ve iletişim sistem altyapılarının güvenliğine ilişkin standartların oluşturulması ve

uygulanması

Ulusal bilgi güvenliği stratejisi hazırlanarak ulusal kritik bilgi ve iletişim sistem altyapılarının güvenliğine ilişkin standartlar oluşturulmalı ve ilgili kurumların bu standartlara uyum düzeyi periyodik olarak izlenmeli ve raporlanmalıdır.

- SİBER GÜVENLİK KURULU
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BTK
- MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI (MSB)
- DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- KAMU DÜZENİ VE GÜVENLİĞİ MÜSTEŞARLIĞI
- MİT
- GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
- TÜBİTAK
- MASAK

ÖNERİ-124

e-Devlet projelerinde idarelerin e-dönüşüm olgunluk seviyelerinin dikkate alınması

e-Devlet projelerinin belirlenmesinde kurumların e-dönüşüm olgunluk seviyeleri ve bilişim sistemlerinin yetkinlik düzeyleri dikkate alınmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- TÜM KAMU İDARELERİ

ÖNERİ-125

Kamuda kurumsal yönetişimin uygulanması

Kamu kurumlarında stratejik yönetim, insan kaynakları yönetimi, risk yönetimi, bilgi yönetimi ve iç kontrol sistemleri geliştirilmelidir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- TÜM KAMU İDARELERİ
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-126

Kamuda bilişim yatırımlarının sağlıklı analizlerle yapılması ve yerindelik denetimi yapılması

Kamuda bilişim yatırımlarına ve harcamalarına yönelik ihtiyaçlar sağlıklı şekilde analiz edilmeli, kararlar bilişim birimlerinde görevli kişilerin bireysel tercihlerine bırakılmamalı, harcamaların yerindeliği denetlenmelidir.

- MALİYE BAKANLIĞI
- SAYIŞTAY
- TBMM
- KAMU İHALE KURUMU
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-127

Kişisel verilerin korunması ve kurumlar arası veri paylaşım standartlarının etkin bir şekilde uygulanması

Kişisel verilerin korunması ve kurumlar arası veri paylaşımına ilişkin mevzuat hazırlanmalı, veri sahipliği tanımlanmalı ve hangi verilerin kimler tarafından üretileceği ve paylaşılacağı usul ve esasları oluşturulmalıdır.

- BAŞBAKANLIK
- ADALET BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-128

Veri depolama ve iletiminde standartların oluşturulması ve uygulanması

Veri depolanmasında ve iletiminde standartlar belirlenmeli ve bu standartların etkili bir şekilde uygulanması sağlanmalıdır.

- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-129

Bilgi toplumu faaliyetlerinin uluslararası alanda takip edilmesi

Avrupa Birliği ve dünyanın önde gelen ülkelerindeki bilgi toplumu faaliyetleri ve özellikle elektronik kamu hizmetleri sunumunun geliştirilmesine ilişkin program ve girişimler yakından izlenmelidir.

- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- TÜRKSAT
- KALKINMA BAKANLIĞI

ÖNERİ-130

Kamu idarelerinin bilişim stratejilerine uygun bilişim yatırımları yapması

Bilişim teknolojileri yatırım kararlarının önceden belirlenmiş bilişim stratejilerine uygun olarak kurumsal amaç ve hedeflere paralel alınmasını ve bu projelerde kaynakların etkili ve verimli kullanılmasını sağlayacak mekanizmalar geliştirilmelidir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- MALİYE BAKANLIĞI
- TBMM
- SAYIŞTAY
- TÜM KAMU İDARELERİ

ÖNERİ-131

Kamuda mükerrer bilişim yatırımlarının engellenmesi, iyi uygulamaların paylaşılması

Yatırımcı kurumlar arasında koordinasyon ve iletişim eksikliği mükerrer yatırımların yapılmasına neden olabileceğinden, bilişim teknolojileri yatırımlarının tek merkezden koordinasyonunun sağlanması, kamu kurumlarının

kullandıkları yazılım envanterinin oluşturulması ve mükerrer yatırımların önlenmesi kamu kaynaklarının israf edilmemesi ve iyi uygulamaların tüm kurumlara yaygınlaştırılması açılarından büyük öneme sahiptir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- MALİYE BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

ÖNERİ-132

Bilişim projelerinde kamu idarelerine danışmanlık sistemi oluşturulması

Yerli bilişim sektörünün desteği ile merkezi bir danışmanlık yapısı oluşturulmalı ve bu yapı sayesinde, kamu kurumlarına bilişim teknolojileri ürünlerinin tasarımı, şartname hazırlıklarında ve kabulünde destek olunmalıdır. (Bahse konu yapının, kamu iştiraki şeklinde tasarlanmış bir anonim şirket olabileceği değerlendirilmektedir.)

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- MALİYE BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

ÖNERİ-133

Mümkün olan tüm kamu hizmetlerinin elektronik sunumuna ilişkin tedbirler alınması

Kamu hizmetlerinin sunumunda, iş süreçlerinin kullanıcılar ve iş dünyasının ihtiyaçları doğrultusunda tasarlanması, vatandaş odaklı hizmet anlayışının özümsemişi, bilişim sistemleri üzerinden sunulan hizmet sayısının artırılması ve hizmetlerin elektronik ortamda sunulmasına ilişkin farkındalığı artıracak çalışmalarla kullanıcı memnuniyet oranlarının yükseltilmesi sağlanmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- TÜM KAMU İDARELERİ
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

ÖNERİ-134

Tüm elektronik kamu hizmetlerinin e-Devlet Kapısında sunulması

Kamu kurumlarının internet üzerinden sunduğu hizmetlerin tamamına, e-devlet hizmetlerine ulaşılan “www.turkiye.gov.tr” portalinden erişilmesi, bu kapsamda mevcut kurumsal yapıların e-devlet hizmetleri sunumuna uygunlukları bakımından değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi sağlanmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK

ÖNERİ-135

e-Devlet yatırımlarında öncelik alanlarının belirlenmesi

Kullanımı yoğun ve getirisi yüksek hizmetlere ilişkin e-devlet yatırımlarına öncelik verilmelidir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK

ÖNERİ-136

Bütünleşik Ulusal Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Sistemi oluşturulması

Ulusal Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Sisteminde;

- Bütün süreçleri kapsayacak,
 - Risklerin en iyi biçimde yönetilmesini sağlayacak,
 - Temel süreçlerde tam otomasyon sağlanmak suretiyle iş yükünü ve işlem maliyetlerini asgariye indirecek, bürokrasi ve kırtasiyeciliği ortadan kaldıracak,
 - Sosyal Güvenlik Kurumu, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Kamu İhale Kurumu, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve ilgili diğer idarelerin bilgi sistemleriyle entegrasyonu sağlayacak,
 - Sadece Merkezi Yönetim kapsamındaki kuruluşları değil, mahalli idareleri ve döner sermaye işletmelerini de kapsayacak,
 - Karar destek sistemleriyle güçlendirilecek
- bütünleşik bir bilgi sistemi kurulmalıdır.

- MALİYE BAKANLIĞI
- KALKINMA BAKANLIĞI
- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-137

e-Devlet hizmetlerinin derecelendirilmesi ve kullanıcı ihtiyaçlarına göre özelleştirilebilmesi

e-Devlet hizmetleri; kullanılabilirlik, erişilebilirlik, kullanıcı mahremiyeti ve memnuniyeti gibi konularda derecelendirilmeli ve geliştirilmelidir. Ayrıca, e-devlet hizmetleri kullanıcıların ihtiyaç, beklenti ve tercihlerine göre özelleştirilebilmelidir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- TBMM
- SAYIŞTAY

ÖNERİ-138

Reşit olmayanların belirli e-devlet hizmetlerinden yararlanabilmesi

Reşit olmayanların da gerektiği hallerde (on sekiz yaşından küçük öğrencilerin eğitim hizmetleri ile ilgili ihtiyaç duyduğu haller gibi) belirli e-devlet hizmetlerinden yararlanabilmeleri sağlanmalıdır.

- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK

ÖNERİ-139

Elektronik kimlik kartı uygulamasının yurt genelinde hayata geçirilmesi ve gerekli güvenlik tedbirlerinin üst

düzeyde alınması

Elektronik kimlik kartı uygulaması bir an önce yurt genelinde hayata geçirilmeli; pilot uygulama sonuçlarını da kullanarak karşılaşılabilecek olası riskler analiz edilmeli ve bu hususta gerekli tedbirler üst düzeyde alınmalıdır.

- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

ÖNERİ-140

Kayıtlı e-posta sistemi için serbest piyasa koşullarının oluşturulması ve uygulamanın yaygınlaştırılması

e-Devlet ve e-ticaret uygulamalarının yaygınlaşmasını teminen, kamu hizmetlerinin sunumunda bürokrasinin azaltılması, kırtasiye masraflarından ciddi miktarlarda tasarruf sağlanabilmesi, e-dönüşümden beklenen fayda ve verimin artırılması için önemli araçlardan bir tanesi olan

kayıtlı e-posta sistemi yaygınlaştırılmalı ve yerli kayıtlı e-posta hizmet sağlayıcılar için serbest piyasa şartlarını sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BTK
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-141

Elektronik imza kullanımının yaygınlaştırılması

Elektronik imza kullanımı; kamuda bürokrasi ve kırtasiyeciliği en aza indirecek şekilde yaygınlaştırılmalıdır. Ayrıca, vatandaşların kolaylıkla ve uygun koşullarla güvenli elektronik imza sahibi olmaları için uygun şartlar oluşturulmalıdır.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BTK
- BAŞBAKANLIK

ÖNERİ-142

Kamu idarelerinin kurumsal internet sitelerinin iyileştirilmesi

Kamunun vatandaşla hizmet sunumunda önemli bir araç olan kurumsal internet siteleri, kurumsal amaç ve hedefler çerçevesinde, sunulan hizmetlerin etkinliğini artıracak ve iş sürekliliğini temin edecek şekilde iyileştirilmeli ve bahse konu sitelerin tasarımında, içerik sunumunda ve genel olarak yönetiminde ulusal ve uluslararası iyi uygulama örnekleri ve standartlar referans alınmalıdır. Ayrıca, kamu internet sitelerinin birden fazla yabancı dilde sunulmasının teşvik edilmesi önerilmekte ve kamu internet sitelerinin ilgili dillerin kurallarına uygunluğu açısından sürekli denetlenmesi ülke itibarı açısından kritik öneme sahiptir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- TÜM KAMU İDARELERİ

ÖNERİ-143

KAKİS'in yenilenmesi ve idarelerin bu belgeye uygunluğunun etkin denetiminin yapılması ve bu kriterlere göre derecelendirilmesi

Bir e-devlet projesi olarak hazırlanan “Kamu Kurumları İnternet Siteleri Standartları ve Önerileri Rehberi” yeniden tasarlanarak, kamu kurumları internet sitelerinin adresleme yapısından, site tasarımına, içerik sunumundan, içerik yönetimine kadar birçok hususta güncel standartları ve teknik spesifikasyonları açık olarak tanımlayacak hale getirilmelidir. İlave olarak;

- Bahse konu Rehberin sürekli güncel tutulması,
- Tüm kamu kurum/kuruluş internet sitelerinde, anılan Rehberde tanımlanan standartlara uyumun yasal olarak zorunlu hale getirilmesi,
- Bu standartlara uygunluğun periyodik olarak denetiminin yapılması,
- Buna bağlı olarak, kamu kurum/kuruluş internet sitelerinin derecelendirilmesi önerilmektedir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

ÖNERİ-144

Kamuya ait e-hizmetlerde geri bildirim mekanizması tesis edilmesi

Kamu internet sitelerinden hizmet alanların aldıkları her bir hizmet için memnuniyet durumlarını (dilek, şikâyet ve önerilerini) ifade edebilecekleri bir geri bildirim mekanizması tesis edilmelidir. Bahse konu mekanizma, merkezi bir yapı tarafından tüm kurumlar için standardize edilmeli ve denetlenmelidir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI

BÖLÜM

0

- A. Bilgiye Erişim ve İnternetin Anayasa’da Düzenlenmesine İlişkin Öneri
- B. Bilişim Sektörüne İlişkin Ortak Öneriler
- C. Kamuda Bilişim Yönetişimin Güçlendirilmesine İlişkin Öneriler
- D. Kamu Alımlarına İlişkin Öneriler
- E. İşgücü Piyasasına İlişkin Öneriler
- F. Vergi ve Diğer Mali Yükümlülöklere İlişkin Öneriler
- G. Dijital Oyun Sektörüne İlişkin Öneriler
- H. İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılara (İnternet Kafelere) İlişkin Öneriler
- I. İnternet Kullanımının Toplumsal Boyutuna İlişkin Öneriler
- J. Bilişim Teknolojileri Kullanımının Eğitim Boyutuna İlişkin Öneriler
- K. Bilişim Teknolojisi Ürünleri ve İnternet Kullanımının Sağlık Boyutuna İlişkin Öneriler
- L. Bilişim Suçlarıyla Mücadeleye İlişkin Öneriler
- M. Bilgi Güvenliğine İlişkin Öneriler
- N. Bilgi Toplumu, e-Devlet ve Kamuda Bilişim Yatırımlarına İlişkin Öneriler
- O. İNTERNET MEDYASINA İLİŞKİN ÖNERİLER**

BİLİŞİM VE İNTERNET ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Komisyon Başkanı Prof. Dr. Necdet ÜNÜVAR (Adana Milletvekili)

ÖNERİ-145

İnternet yayıncılığının ve bu alanda çalışanların Basın Kanunu kapsamına alınması ve haber hak sahipliğinin

düzenlenmesi

İnternet yayıncılığının Basın Kanunu kapsamında yayıncılık, çalışanlarının ise basın çalışanı sayılabilmesini teminen, internet haber sitelerince internet ortamında yapılan yayınların Basın Kanunu’nun kapsamına alınması, Basın Kanunu’nun ve ilgili diğer mevzuatın bu amaçla yeniden düzenlenmesi, bu sayede internet medyasını da içeren kapsamlı bir mevzuatın oluşturulması ve bu mevzuatta haber üzerindeki hak sahipliğinin tespiti hususuna da yer verilmesi önem arz etmektedir.

- BAKANLAR KURULU
- ADALET BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- BTK
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

ÖNERİ-146

İnternet medyasının mali olarak güçlenmesini teminen resmi ilan ve reklam imkânı sunulması

İnternet medyasının faaliyetlerini habercilik mesleğinin gerektirdiği ilkelere uygun olarak sürdürebilmeleri için, mali yapılarının güçlendirilmesi, bu amaçla, Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun'da ve ilgili diğer mevzuatta, internet haber sitelerinde de resmi ilan ve reklam yayımlatılabilmesine imkân verecek değişikliklerin yapılması önerilmektedir.

- BAKANLAR KURULU
- ADALET BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- BTK
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

ÖNERİ-147

İnternet medyası çalışanlarının tanımlanması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi

5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun'un internet medyası çalışanlarını da kapsamalıdır. Ayrıca, anılan Kanunda, internet medyası personelinin çalışma saatleri ve izinlerini sektörün yapısına uygun olarak iyileştirecek şekilde düzenlenmelidir.

- BAKANLAR KURULU
- ADALET BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- BTK
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

ÖNERİ-148

İnternet medyasının diğer internet uygulama ve ortamlarından ayrıştırılması, tescil, paylaşım, değerlendirme, izleme ve yaptırım mekanizmalarının tesis edilmesi

İnternet medyasını, bloglar ve diğer sosyal medya ortamlarından ayırıp sınıflandırabilecek ve tescil edecek güvenilir bir mekanizmanın tesis edilmesi; bu yapının değerlendirme, izleme, kontrol, önerme ve yaptırım gibi yetkilerle donatılması, kullanıcılardan gelen şikâyetleri değerlendirebilmesi ve bu yapı vasıtasıyla internet medyasının bilgi, beceri ve deneyimlerini paylaşması sağlanmalıdır.

- BAKANLAR KURULU
- ADALET BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- BTK
- TELEKOMÜNİKASYON İLETİŞİM BAŞKANLIĞI
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

ÖNERİ-149

Eğitim fakültelerinde internet medyasına ilişkin eğitimlerin verilmesi

İnternet medyasının yetişmiş iş gücü ihtiyacının karşılanmasını teminen, iletişim fakültelerinde, bu alanın gerektirdiği ve sektöre özgü eğitimlerin verilmesi gerekmektedir.

- YÖK
- ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

ÖNERİ-150

İnternet haberlerinde habere ilişkin asgari temel bilgilerin sunulması

İnternet medyasında yer alan haberlere ait yer, tarih ve zaman gibi bilgilerin güncel olarak haber alanında yer almasının zorunlu olması sağlanmalıdır.

- BAKANLAR KURULU
- BAŞBAKANLIK

ÖNERİ-151

Sosyal medyada kamu kurumlarının yer almasının sağlanması

Kamuoyunu yanıltma ve toplumda kargaşa oluşturma amaçlı haberlere karşı doğru ve hızlı karşılık verilebilmesini teminen, kamu kurumlarının sosyal medyada resmi hesaplarıyla yer alması ve kritik toplumsal olaylarda kamuoyunu doğru bilgilendirebilecek yapıların kurulması tavsiye edilmektedir.

- BAŞBAKANLIK
- BAKANLAR KURULU
- TÜM KAMU İDARELERİ

ÖNERİ-152

İnternet yayıncılığında teknolojik altyapının iyileştirilmesi

İnternet yayıncılığının sağladığı yaygın ve anlık iletişim, düşük maliyetli iletişim, interaktif yayın imkânı gibi avantajlardan en iyi şekilde yararlanabilmek amacıyla dünyadaki iyi uygulama örneklerinin teknolojik altyapılarının örnek alınması tavsiye edilmektedir.

- KALKINMA BAKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÖNERİ-153

İnternet yayıncılığında kalite standartlarının oluşturulması

İnternet yayıncılığında üretilen içeriğe ilişkin kalite standartlarının oluşturulması, içeriğin Türkçe olması ve Türk dili kurallarının doğru kullanılmasının sağlanması büyük önem arz etmektedir.

- BAKANLAR KURULU
- BAŞBAKANLIK

ÖNERİ-154

Barındırma ücretlerinin düşürülmesi

Barındırma ücretlerinin internet yayıncılığının gelişimine engel olmayacak makul seviyeye çekilmesi sağlanmalıdır.

- BTK
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
- EKONOMİ BAKANLIĞI

